

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un um. . 14 "
Pe o lună . 2.40 "

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDAȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să inapo-
iază.

„Supremația culturii ungurești“.

— Principiile contelui Ioan Zichy. —

În resumatul esențial ce-am publicat ieri despre cuvântarea contelui Ioan Zichy, ministrul de instrucție și bărbat care se mândrește cu „prietenia“ moștenitorului de tron, am arătat că această cuvântare a fost străbătută întregă de spiritul celui mai cras fanatism pentru cultura ungurească.

Ținta supremă a activității sale, — a spus prietenul moștenitorului de tron — e să asigure supremația culturii ungurești în stat. Ca mijloace pentru atingerea acestui scop a indicat prigonirea „agitatorilor“, politica culturală ungurească, și administrația „sănătoasă“. Ministrul a promis în acelaș timp să îmbrățișeze și să sprijinească pe toți acei bărbați „idealști“ (Mangra, Szegeszku, Burgya etc.), cari din răstimp în răstimp se mai ivesc printre compatrioții d-sale de altă limbă. Și nobilul succesori al contelui Apponyi speră să poată învinge cu ușurință anevoințele ce mai stăruie în calea sa spre supremația culturii ungurești, după ce anevoințele acestea — a spus el, numindu-le „chestiuni de naționalitate“ — poate că nici nu există.

Sânt, fără îndoială, extrem de elocvente aceste convingeri ale ministrului, iar faptul că a admis numai în mod hipotetic ființarea „chestiunilor de naționalitate“, are darul să ne spulbere și cea din urmă speranță ce mai legam, în naivitatea noastră, de o schimbare în politica de instrucție profesată de toate guvernele și dusă la o deplină înflorire de strașnicul conte Apponyi.

Contele Apponyi, care s'a înșirat și el în ședința de ieri între aplaudatorii contelui Zichy, are deci motive serioase să-și teamă prestigiul, câștigat cu atâta risipă de zel patriotic. Urmașul său i-a înțeles cărările și i-le bate cu acelaș dor de lauri patriotici și nu cu mai puține sortii de reușită, poate.

Scoala românească, acest umil loc de refugiu al culturii poporului nostru poate deci să fie pregătită pentru noi torturi, pe cari de astădată va trebui să le îndure cu resemnare pentru că îi vin dela însuși prietenul moștenitorului de tron și noi, ceice sângerăm apărând-o, nu putem îngădui nici o știrbire a proverbialelor noastre sentimente dinastice... Va trebui deci să fim cu înțelegere pentru ura nobilului conte împotriva „agitatorilor“ și va trebui să recunoaștem condescendența lui firească pentru „idealștii“ ce mai răsar din rândurile noastre. Va trebui să-i fim apoi mulțumitori când cu ajutorul unei administrații

„sănătoase“ ministrul va fi izbutit să dea o deslegare definitivă fictivelor „chestiuni de naționalitate“, inaugurând cu ajutorul unei astfel de administrații epoca supremației culturii ungurești în toate unghiurile țării.

Nu va trebui să cercetăm dacă în genere poate să ne biruiască sufletul și puterea noastră specifică de rasă acel ceva nedefinit, transcendent și fără culoare, ce se chiamă cultură ungurească, ci să așteptăm cu conștiința împăcată lumina ce ministrul promite să ne-o coboare din zenitul ideii de stat național unguresc a toate fericiților.

Plecând dela înălțimea unor principii atât de salutare, ca cele ce a mărturisit în ședința de ieri a camerei, nobilul ministru își va sfârși cariera fără îndoială prin a răspândi o civilizație orbitoare în fericita Ungarie, făcând să dispară ceața ignoranței și nesfârșitele mlaștini de mizerii culturale. Buruiana analfabetismului, care azi e înaltă ca mazerea baronului de Münchhausen, va fi stărpită atunci pentru totdeauna, lăsându-și locul floarei mirositoare a culturii ungurești.

Călăuzit mereu de steaua seninelor sale credințe, ministrul va înălța pretutindeni școli ungurești de toate categoriile, dela cele mai inferioare până la cele mai superioare. Chiar și universitățile, — deși înființează deocamdată numai una, pe cea de a treia —

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA“

FRAGMENTE.

— Foiță originală a „Tribunii“ —

De Ion Agârbiceanu.

Imi săpă în grădina de câteva zile. Are și mână și vorbă domoală. Dar spor totuș face. Zice el: „că nu-s pipaș. Să fii pipaș aș mai sta ș'aș pierde vremea. Până scoți tabachera, până deslipești hârtia, până răsucești figara, tragi dela stăpân pe partea ta. Că muncitorii avem dește groase, și nu-s dedate cu hârtii subțiri“.

El, deci, muncește mereu. Și muncind, nu fluieră, nu cântă ci par'că se tot gândește. Are un ochiu cu hibă, care de te privește, ți-se pare că te ia în batjocură. Noroc cu ochiul cel sănătos. Acela caută cu blândeță, cu melancolie la om.

Sapă necurmat, și de știe pe cineva prin grădina, aruncă, în restimpuri, câte-o vorbă. O vorbă domoală și moale. Se'ntâmplă să nu-l înțelegi bine, și să nu-i răspunzi. El nu bagă de seamă, tace, și cine ști când mai sloboade o vorbă.

Are femeie și copii și spune că fetița i-e foarte deșteaptă.

— Acum sunt copiii mai deștepți ca mai înainte. Pe vremea mea erau mulți hăbăuci.

— Sunt mai sănătoși Petre.

— Ba așa vrea Dumnezeu. Se încumintesc oamenii pentru că sânt năcazuri mai multe, și

oamenii trebuie se se știe apăra de năcazuri. Dela Dumnezeu sunt toate“.

De nu-i răspunzi tace și el, până când, târziu te trezești că-ți zice:

— Și cei cari se nasc pricolici, ori cu putere de vrăjitor, tot dela Dumnezeu sunt.

— Tu crezi în pricolici Petre? El tace puțin, apoi pe o clipă oprește sapa.

— Vezi bine, dac'am auzit. Și acum trăiește la noi un om bătrân, care a fost pricolici.

— Și cine să fie acela?

— Nu se poate spune. Cine spune ce a auzit să face stan de chiatră. Dar'este. Cei ce l-au văzut au spus. Cei ce-l văd cu ochii pot să spună, dar' cei ce au auzit, ba. Străjerii de noaptea l-au văzut. Umblau somnoroși noaptea pe uliță, cu cojoacele pe ei, cu furci de fer în mână, când iacătă-l numai un câne mare, negru vine ață'n ei. A sărit să-i rupă, avea dinți lungi și arcuți ca la porcii sălbatici. Dar' străjerii l-au înțepat cu furcile de a pornit sângele părau. Un sânge negru, stricat, care se încheaga îndată. Ș'atunci cânele s'a dat peste cap, și iată înaintea străjerilor stă un om din sat cu pălăria în mână. Gemea încă de durere, dar cu ochii plângea și le mulțamea că l-au vindecat de boala în care pătimea.

— Hei Petre. câte povești de acestea n'am auzit și eu.

— Povești zici dta, dar să pățești odată! și și gura i-se lărge într'un zîmbet liniștit.

Il lași în pace să sape, dar' după un restimp, urmându-și gândurile lui, se trezește iar:

— „Strigoi a fost și moșul nevastei mele.

Strigoi de sămănători. Că sânt și strigoi cari n'au altă putere decât să iee laptele la vaci. Dar' neni era de sămănători. Cât a lucrat el moșia, n'a fost an să nu-i dee clăia de grâu șase ferdele. De era cu secetă, de era cu ploaie. Când la alții nu da o ferdelă, la el era asta măsură știută. Nu făcea ogor, nu diregea locul. Dar noptile, după ce înflorea grîul, una ca alta neni le petrecea pe hotar. Și umbra ca o nălucă dela o holdă la alta, aduna mana grînelor în pumni și o vărsa pe holda lui. Vezi, asta s'a întâmplat cu neni, o știe tot satul.

— Așa dar tu ai fost bogat și dinspre nevastă, Petre. Tatăl tău asemenea a fost avut. El tace iar un răstimp. Te depărtezi și într'un târziu îl auzi din nou:

— Puteam să fii și eu domn astăzi, să nu sap la d-ta și la alții. Dar vezi că păcatele părinților le ispășesc copiii.

— Și-ți pare rău că n'ai ajuns domn?

— Când eram mai tânăr mi-a părut rău. Credeam că domnia aia e o mâncare rară.

— Și acum n'o mai dorești?

El zîmbi iarăși zîmbetul liniștit și larg.

— N'o mai doresc. Că am văzut domni mai năcăjiți ca mine. Ce folos de haină și de peană, dacă straița ta e totdeauna goală. Eu am văzut domni mai flămânzi ca mine,

— Aici în sat?

— Da, aici. Acum nu mai trăiește, și copiii lui cine știe pe unde s'au împrăștiat. Poate cerșesc. Noi avem cel puțin o casă, o colibă. Dar câți domni n'au nici casa.

— Și cine-a fost acela?

le va așeza totdeauna în puncte de o însemnătate—aşazicând strategică pentru sublima cultură ungurească — așa a spus în discursul său de ieri.

Cu mai puține cuvinte, — în sfârșit — contele Zichy ni-se înfățișează un bărbat inspirat al cugetării neaoșe ungurești și plin de aptitudini providențiale cari îl califică nu numai pentru prietenia moștenitorului de tron, ci și pentru rolul de Prometeu al întunecului din, până astăzi încă nefericita Ungarie.

Dându-ne seama pe deplin de complexul extrem de bogat al mizeriilor noastre pe terenul instrucției românești, socotim, de încheiere, că deputații noștri nu trebuie să scape prilejul de a-i mulțumi bunului conte Zichy, pentru perspectiva ce ne deschide și asta s-o facă cât mai curând, ca s-o poată face cu atât mai bine și să poată preveni astfel pe prelații noștri, cari sântem siguri că-și vor cunoaște și ei datoria.

Mărturisim că ne supune o ușoară nedumerire riscând această dorință, căci ne temem ca nu cumva să ne atragem iarăș mânia reprezentanților noștri „autorizați”, cari și fără indicația noastră, sânt atât de mult pătrunși de ceiace trebuie să facă ca oameni prea conștienți, ce sânt, de rostul politic și cultural al conducerii unui neam.

Sacțiunea prealabilă a reformei militare. Ministrul apărării țării, Hazai, a fost primit ieri în audiență de Maj. Sa. Hazai a prezentat M. Sale proiectele de legi despre reformele militare, cari au primit sancțiunea prealabilă a Maj. Sale.

Proiectele aceste de legi se vor depune pe biroul Camerei deputaților în ședința de Marți, 23 Maiu.

— A venit la noi ca scriitor în cancelarie. Cu muere, cu vre-o cinci copii, și într'o ladă de lemn, pe care o purtau doi ficioși mai răsăriți, își aducea toată avuția. Venia din străini. Nici nu era de legea noastră. Vorbia și rău românește. Acum tot mai sânt plăți; dar pe vremea aceea ce avea un agheont? Cât îi era destul să moară de foame. Și iată că-s om sărac, și venia și la mine muiera și copiii lui dup'un cap de făină, ori un strop de lapte. Se ofilira toți, de gândeai că a dat o boală peste ei.

— Era bețiv.

— Nu era. Și avea o scrisoare ca din tipar.

Dar ce folos. Văd eu că în lume întâi să ai o bucată de pâne. Celelalte-s fleacuri. Dar eu acum din sapă, mă apuc acuși de coasă. Mă frământ o vară întreagă. Dar de am o bucată de pâne, știu că și eu mă voi odihni odată de toată zdroaba în pământ, ca și boerul care viața lui întreagă a fost purtat de patru cai.

Câte odată ține pauze mai lungi. Câte un ceas nu mai spune o vorbă. În restimpuri te privește cu ochiul cel bolnav. S'ar părea atunci că te batjocorește, pe tine, pe el însuși și lumea întreagă.

Intr'o zi, din câtă lume de gânduri se învârte în capul lui, spune cu vorba lui domoală, câte o frântură. De multe ori te miri cum trece dela un șir de idei la altul.

Îi place să lucreze singur. Când e cu mai mulți tace de obicei, și ochiul cel cu libă i-se

Alegerile din Austria. Din Viena ni-se scrie: Cu cât se apropie ziua alegerilor — și numai 3 săptămâni ne mai despart — cu atât devine mai agitată campania electorală. Zilele din urmă au adus în discuție din nou o seamă de chestiuni politice — cari sunt exploatate de candidați în cea mai mare măsură.

Poate nici odată n'am avut un număr atât de însemnat de candidați ca acum. Numai în cele 233 de cercuri germane s'au anunțat 688 de candidați! Creștinii-sociali au 175 candidați, Germani liberali 39, Germani naționaliști 77, Germanii agrarieni 50, Germani radicali 35, partidul muncitorilor germani 25, pan-germanii 11.

Mai sunt apoi 10 candidați creștin-sociali independenți, 12 conservatori clericali, 5 conservatori germani, 4 Ovrei naționaliști.

Până la alegeri, fără îndoială, tabloul candidaților va mai suferi schimbări, dar numărul candidaților foarte probabil nu se va reduce.

Efectul discursului rostit de contele Zichy. Ziarele ungurești se ocupă azi la loc de frunte cu discursul ministrului de instrucție. Ministrul a avut fără îndoială unul din succesele cele mai rare, căci e preamărit azi de majoritatea covârșitoare a presei ungurești. Numai puținele ziare francmazoniste și socialiste găesc că contele Zichy e un reacționar și clerical fanatic, nu mai puțin primejdios decât cum a fost contele Apponyi, fiindcă a vestit și el principiul, că în Ungaria cultura nu poate să fie decât creștină. Asupra unui punct însă toate ziarele sânt de acord, și anume asupra punctului național unguresc din discurs. Aici toate îl aprobă pe ministru. Noi ne ocupăm cu acest punct în alt loc al ziarului nostru astăzi.

Aici mai amintim că ministrul a promis că va înfăptui în curând *autonomia bisericii catolice* și că va înălța un număr mare de școli elementare de stat.

impăingenește, aproape adoarme. Și câte odată, când își ridică pleoapa, ochiul acela e și mai tulbure.

Intr'o zi l'am întrebat de ce-i așa tăcut, când e cu alții.

— Mă ameteșc de cap, când îi aud câte torăe. Nu știu numai să spună minciuni de unii și de alții. Mie asta nu-mi place. Și, dacă nu-mi place ceva, nici nu pot munci cum se cade. Eu cred așa: tot omul e cum l'a lăsat Dumnezeu. Cine batjocorește pe unul pentru o scădere ce o are din naștere, își bate joc de Dumnezeu. Și ochiul lui cel bolnav, clipește de câteva ori.

La amiază, vine fetița și-i aduce mâncarea. O întreabă câte ceva de acasă, și mănă, de silă par'că. La fetița nici nu privește.

Dar îndată ce se simte singur cu fetița, o cheamă să șadă lângă dânsul:

— Haid Măriuța tatii, mănă și tu. Și copilă se așază repede și-n câteva clipe zbicește blidul. Iar el, în vremea asta, răzimat într'un cot, o privește cu nefermărită dragoste cu ochiul cel sănătos.

— Așa, să crească Măriuța tatii mare.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,

Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.

Palatul Fischer Ellz. Poarta II.

Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

Vasile Goldiș.

Vremurile tulburi își au totdeauna oamenii lor caracteristici. Cei cari pe scuiesc în tulbure sunt tipuri vechi și vecinice. Nu avem decât să deschidem istoria și vom da de urmele acelor personaje dubioase, cărora nu le place lumina ci din potrivă la umbra întunecului se simt acasă, unde operează cu o dibăcie, într'adevăr apreciabilă. Acești oameni, cari au un miros extraordinar de fin, pândesc ocaziile, prind momentele tulburi și când socotesc ei că sunt în siguranță, se aruncă cu o îndrăzneală erostractică chiar și în cele mai murdare valuri, deasupra cărora nu se sfiesc să plutească vreme cât de îndelungată. Dar noi nu vrem să scriem un tratat de psihologie al acestor figuri tenebroase, ci ne vom mărgini să fixăm pentru istoria luptelor noastre politice mai recente, pe un om despre care s'a vorbit mult în vremea din urmă. Acesta este dl *V. Goldiș*, fost profesor la Brașov, actual secretar în consistoriul aradan al P. S. Sale I. I. Papp, fost deputat naționalist intransigent și actual director al ziarului autorizat al partidului național, în care-și publică articolele de împăcare dnul I. L. Caragiale.

Dl *V. Goldiș* a ajuns să aibă în vremea din urmă un rol de o importanță inexplicabilă. Am putea zice, că aproape numai în mâinile lui este depusă soarta conducerii partidului național, este directorul ziarului autorizat al partidului nostru și după intențiile sale se cârmuesc toate acțiunile politice, dacă le-am putea numi așa, ale comitetului partidului național.

Cum a ajuns să-și însușească acest rol, Dl *Goldiș*, se vor fi întrebat mulți și ne-am întrebat și noi multă vreme. Iată, suntem astăzi în fericita situație să servim publicului nostru neorientat cu câteva lămuriri, și interesante și adevărate.

În urma criticilor noastre drepte, principiare și de absolută bunăcredință asupra conducerii partidului nostru în sinul comiteiului național, s'au născut supărări față de ziarul nostru.

Și aici începe rolul Dlui *Goldiș*. D-sa a simțit că a sosit momentul când poate să se ridice deasupra situației. S'a despărțit de noi brusc. Din prieten ce ne era, s'a constituit în cel mai aprig dușman, care vârsa foc și pară împotriva noastră. Fără nici un scrupul moral D-sa a deszis tot ce zisese odată despre noi, dar și mai mult, ne-a încărcat cu acuzații la cari putea fi părtaș și D-sa, ca fost tovarăș al nostru. Pentruce, toate acestea se vor fi întrebat mulți, cuprinși de nedumerire. Pentruce, ne-am întrebat și noi multă vreme, până ce am ajuns să vedem prin sîta pe care ne-o pusesse la ochi Dl *Goldiș*, și nouă și comitetului național.

Dl *Goldiș*, care este un aderent al împăcării, să convinsese câtă vreme, ca delegat al comitetului național, controla tot ce s'a scris la ziarul nostru despre împăcare, că în noi nu

sește organul dorit de d-sa, care fără nici o convingere proprie să-l urmeze în politica de împăcare cu orice preț, chiar și cu jertfirea intereselor noastre naționale. Se convinsese — după ce a fost refuzat să i-se dea conducerea ziarului — că noi vom rămânea pururea o cetățuie neclintită în marile noastre lupte naționale. De aceea dl V. Goldiș tocmai pe vremea când se svonea că tratativele de împăcare între dl Mihai și guvern probabil vor fi reluate, a provocat vestita conferință dela „Vas” și pe urmă conferința din 19—20 Decembrie 1910, la Budapesta. Aici, se știe cu ce arme a luptat dl Goldiș împotriva noastră. Fără nici un temei de adevăr și cu o reacredință proverbială, ne-a scos vânduți Ungurilor, împuind urechile membrilor din comitet cu o eventuală trădare a noastră. Comitetul național, sub sugestiunea domnului Goldiș, care șoptia, dela ureche la ureche, vorbe tănuite, — a căzut jertfă intrigelor lui.

Domnul Goldiș a reușit. Conferința comitetului național ne-a declarat „ziar echivoc” și ziarul care era să se înființeze de comitet, a fost încredințat d-sale, care, chipurile, aici în Arad, acasă la noi, va forma un fel de control față de noi „trădătorii”.

Va fi controlat dl Goldiș mult, dar, iată că din 3 Ianuarie până astăzi, nu a putut produce nici o dovadă în baza căreia să ne poată strivi. Nu, căci noi sântem și vom rămânea pururea credincioși programului partidului național, care nu iartă nici o târguială la care se poate preta oricând dl V. Goldiș. Dimpotrivă, noi am putut descoperi în atitudinea, într'adevăr „echivocă” a ziarului autorizat, condus de dl Goldiș, puncte negre cari tradează intențiile puțin curate ale d-sale. Am mai scris în privința aceasta, iar acum vom mai preciza încă odată și vom fi foarte lămurii:

1. În 15/28 Ianuarie când contele Tisza a venit la Arad și invitat de P. S. Sa I. I. Papp, a ținut un discurs de împăcare la banchetul dat în onoarea lui, banchet la care a luat parte și dl Goldiș, tăcând; ziarul autorizat a avut cei drept câteva fraze banale împotriva lui Tisza, dar nu a avut nici un singur cuvânt de dezaprobare pentru atitudinea P. S. Sa I. I. Papp, un lucru pe care trebuia să-l spună autorizat în prima linie, pentru că în el se găsea gravitatea faptului. Noi am scris și am comentat și atitudinea dlui Goldiș, dar ni-s'a răspuns cu simple injurii. (Vezi Românul art. „Două perfidii”, Nr. 91.)

În orice caz tăcerea dlui Goldiș își afla explicarea în complicitatea cu P. S. Sa.

2. La deschiderea Sinodului dela Dumineca Tomii, P. S. Sa I. I. Papp a ținut un discurs în care milita vădit

pentru împăcare. Noi am înfierat după cuviință actul incorect, din punct de vedere național, al P. S. Sa. Dl Goldiș a tăcut însă șase zile, și numai somat de noi a ținut să se pronunțe, dezaprobând în cuvinte incurcate pe P. S. Sa, din cari cuvinte cu toate acestea nu putea scoate nici o dezaprobare categorică. (Vezi „Românul” Nr. 89). Și aici, noi am găsit că dl Goldiș este un complice întru împăcare cu P. S. Sa, dar dl Goldiș nu ne-a răspuns decât tot cu injurii gratuite.

3. Ziarul partidului național al cărui director este Dl Goldiș, ziar care socotim că trebuie să reprezinte politica partidului național, a publicat două articole scrise Dl I. L. Caragiale, în care se militează direct și fără nici o rezervă pentru împăcare. Față de aceste articole „pașnice” autorizatului nu a avut nici o atitudine, adică, da, a avut una foarte respicată căci nici o notă, cât de prizărită, nu contrazicea pe distinsul nostru scriitor, rătăcit în politică.

Articolele d-lui Caragiale au fost servite publicului nostru prin „Românul” de sub direcția D-lui Goldiș, fără nici un comentariu, producând astfel un adevărat curent pentru împăcare.

Toate aceste sunt fapte cari dovedesc cât de bine servește Dl V. Goldiș interesele partidului național.

Dar să continuăm. Chiar și în atitudinea autorizatului față de venirea scriitorilor români la Arad, se învederează temerea D-lui Goldiș, că ziarul nostru care, ori când se va opune unei împăcări cu orice preț, contemplată de D-sa, va fi întărit și prin urmare slăbit D-sa. Altfel ce rost ar fi avut protestul D-sale față de scriitorii din România, cari ar fi venit să facă politică cu noi, câtă vreme literaților nostri nici prin gând nu le trecea așa ceva. Nu numai atât, dar să urmărească ori cine colecția ziarului D-lui Goldiș și va vedea că D-sa n'a publicat nimic împotriva guvernului actual, ci dimpotrivă va găsi, că toată energia și munca și-a cheltuit-o în ponegrirea și insultarea acelora, cari au ținut și țin la programul național român.

Iată de ce a fost nevoie de acuza pretinsei trădări a „Tribunei”. Cel mai intransigent organ trebuia discreditat înaintea opiniei publice românești, ca dl Goldiș să-și poată realiza planurile de împăcare cu orice preț.

Dar dl Goldiș nu s'a mulțumit cu provocarea crizei în sinul cărturării, ci a pornit să samene sămânța neninirii și în sinul poporului, săvârșind cea mai odioasă crimă împotriva solidarității naționale.

Aici ni-se înfățișează dl Goldiș în toată mărimea sa nefastă... Spărgă-

torul unei înțelegeri și sămănătorul urei și zizanii între frați.

Dar se va întreba cineva: pentru ce este dl V. Goldiș un aderent atât de fervent al împăcării. Dsa fusese doar pe vremuri atât de intransigent. Noi vom răspunde: Dl Goldiș este un simplu politician, lipsit cu desăvârșire de o mentalitate și cultură românească. Dsa care deși a stat doisprezece ani în Brașov, la granița României, totuși nu s'a simțit îndemnat să treacă vr'odată în țară să cunoască pe frații noștri liberi, și să inspire aerul românesc curățitor de acolo. Dsa care scrie și vorbește mai bine ungurește decât românește, dsa crede că toată chestia noastră națională este o simplă chestie de administrație, dsa nu este pătruns în suflet de sfintele noastre idealuri, pe cari le-am moștenit dela strămoși.

Acesta este dl V. Goldiș, acesta este rolul Dsale în criza din partidul nostru și aceste sânt constatările pe cari am ținut să le împărtășim publicului nostru, acum când simțim că se anunță o nouă campanie împotriva noastră.

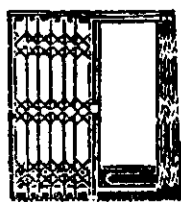
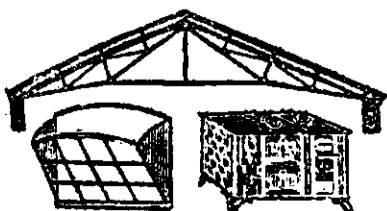
Scrisori din București.

Conflictul sinodului. — Drepturile Dobrogeilor. — Korolenko în București. — Ne cioim?

București, 6 Mai.

Conflictul ivit în timpul din urmă în sinodul bisericesc, conflict care părea aplanat, amenință să izbucnească din nou. Legea sinodală combătută cu atâta vehemență de episcopul de Roman este și de data aceasta cauza neînțelegerilor. Mai zile trecute numitul episcop a adresat consistorului bisericesc o scrisoare, prin care declară că nu va lua parte la ședințele acestui consistoriu, până când nu se vor modifica părțile necanonice din legea votată de parlamentul trecut. În același timp, episcopul de Roman cere darea în judecată a I. P. S. Metropolitului primit pentru unele fapte ce i-se impută de unii adversari ai săi.

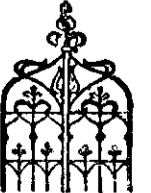
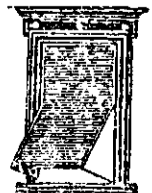
Astfel sântem în ajunul unei noi izbucniri a conflictului care mai anul trecut amenința să turbure liniștea din sinul bisericii române. Și toți adevărații patrioți privesc cu îngrijorare această stare de lucruri. Ceia ce dă un caracter de totul antipatic atitudinii episcopului de Roman, e faptul că dela acuzările aduse legii sinodale, el trece la acuzări personale la adresa șefului său care se știe a fost obiectul unei odinoase campanii din partea adversarilor săi. Atât timp cât bătrânul episcop se mărginise a critica legea, avea cel puțin scuza că luptă pentru un principiu, și opinia publică a fost îngăduitoare cu dînsul, chiar și atunci când a anatemitizat întregul sinod. Astăzi însă, când el cere darea în judecată a Mitropolitului Primat, acțiunea lui este desaprobată. Este desaprobată în primul rând de dl C. Arion, ministru al cultelor, care în parlamentul trecut a sprijinit acțiunea episcopului de Roman și împreună cu dl Disescu a combătut unele părți din legea sinodală, cari — zice-se — ar fi necanonice. Dar numai atâta.

Szántó Dezső Nagyvárad, Szt. János-u. 25.
Iăcătuși pentru edificii.

Telefon 491. — Telefon 491.

Primul magazin industrial de rolete de lemn din
Oradea-Mare. — Atelier de ferărie.

dl Arion a promis că va veni cu un proiect de modificare a părților din lege pe cari le-a combătut. La campania pornită în contra persoanei metropolitului însă nu se poate asocia, ba din contră o condamnă cu toată asocia.

Din cercurile înalte bisericesti de altfel se declară că dl Arion consideră că ar fi o rușine pentru biserică chiar numai faptul că s'ar da în judecată Mitropolitul Primat. „De aceea dl Arion va lăsa ca sinodul să readucă pacea spirituale în biserică, indicând modificările ce sunt de adus legii sinodale. În ce privește chestia personală cu acuzațiunile aduse în contra Mitropolitului Primat, acestea nici nu vor fi luate în considerare”.

Felul cum a procedat comisia instituită pentru acordarea drepturilor cetățenești dobrogenilor a produs o seamă de nemulțumiri în mijlocul populației de acolo. Căci nu numai străinii au fost respinși de pe listele electorale, ci și mulți Români, cari, conform legii, au cerut recunoașterea calității de cetățeni români. Și poate s'a făcut un rău respingându-se atâți Români transilvăneni și macedoneni, într-o provincie, unde numărul străinilor este așa de mare. Au fost respinși de pe listele electorale Români transilvăneni și macedoneni din simplul motiv că nu erau înscrși în listele comunale, ceace pentru elementul românesc din Dobrogea constituie o pagubă mare. Au mai fost respinși apoi o seamă de dobrogeni de baștină, cari însă nu au putut să dovedească cu acte, că în timpul anexării provinciei la patria mamă erau cetățeni otomani.

Astfel stând lucrurile, o comisiune de cincisprezece dobrogeni, în frunte cu prefectul dl C. Pariano, s'a prezentat ieri la dl prim-ministru P. P. Carp, cerând să se revie asupra hotărârilor comisiei în ce privește acordarea drepturilor cetățenești în Dobrogea. Delegația a fost primită cu multă bunăvoință din partea primului ministru, care le-a promis Dobrogenilor, că va lua măsurile necesare. Iată declarația făcută de dl Carp:

„Interesul țării reclamă, ca Dobrogea să aibă cât mai mulți cetățeni, de-aceia voi interveni pe lângă comisiunile din ambele județe, ca să fie mai indulgente față de cei cari au făcut cereri de înscrieri în listele electorale. Cât privește pe cei respinși, voi numi la toamnă o comisie specială de revizuire. Acei dintre d-voastră cari în interval s'au bucurat de o altă protecție, nu pot face nimic”.

Aceste întrucât privește pe dobrogenii de origine. Dar ar fi bine să se ia măsuri și pentru înscrierea tuturor Românilor transilvăneni și macedoneni, cari au cerut recunoașterea calității de cetățean român. Cine se poate îndoi de sentimentele patriotice ale acestora?

În ultimul timp, marele scriitor rus Vladimir Korolenko a petrecut la București, unde are mai mulți prieteni din tinerețe. Un ziarist publică o interesantă convorbire, pe care a avut-o cu distinsul scriitor. Iată ce spune Korolenko despre mișcarea literară din Rusia:

„În Rusia nu există un curent tolstoian propriu zis. Scriitorii sânt în mare parte reprezentanți ai școlii realiste. Ca literat, Tolstoi face parte din aceiaș familie de scriitori ca și Turghenieff, Dostoiewski, Goncearoff, Gogol și alții. Dintre toți singur Dostoiewski se deosebește puțin, de oarece n'a descris decât manifestările bolnave ale sufletului rus.

Curentul modernist este reprezentat astăzi prin romancierii Sologhub, Miereșconski și poeții Balmont, Briusoff și alții. Leonida Andreeff de asemenea caută în parte să fie modernist. Asupra acestuia din urmă critica este foarte puțin fixată. Unii spun că nu este cu adevărat mare, decât în scrierile lui realiste, ar alții în cele simboliste, Adevărul însă este

că ideile lui Andreeff se țin de școala realistă și numai practica lor este simbolistă.

Păreră mea este că la noi cel puțin influența simbolistă în literatură se găsește în descreștere.

După cum în literatura franceză, curentul realist, reprezentat prin Balzac, a evoluat spre naturalism, cu frații Goncourt și Zola, păstrând totuși pe Daudet ca realist pur, tot așa și în literatura noastră: toți clasicii secolului trecut au fost realști. Spre sfârșitul secolului însă multe talente s'au îndepărtat dela realism spre simbolism. Unul singur a rămas credincios tradiției și acesta este Gorki, incontestabil cel mai talentat.

Dar judecata mea în această privință nu poate fi de cât parțială. De și recunosc mari talente printre reprezentanții curentului simbolist, eu cred că simbolismul modern constituie un abuz al adevăratului simbol, după cum naturalismul era un abuz al realismului.”

Nelinștit de unele simptome ce le observa în partidul său, dl G. Diamandi a scris în „Revista democrației” „Române” un articol intitulat *Șefule ne ciocoim*. Nu știu dacă zărele noastre din Ardeal n'ar trebui să esclame, cu mai multă durere: „Ne ciocoim!” Căci veleități de ciocoism se observă pe ici pe colo în manifestările vieții noastre publice. De multe ori ai impresia că cei ce vorbesc nu mai prieteni ai democrației sincere nu sânt. Și este dureros să vezi asemenea manifestări în veacul nostru și la poporul nostru. Iată de pildă ce citim în „Românul”, fiind vorba de acțiunea regretatului Achim, asasinat într'un mod așa de barbar:

„Prin agitație fără margini devenise deputat dietal. În calitatea sa de deputat sub scutul imunității, a întehit *lupta odioasă* în contra boierilor și mai ales în contra familiei Zsilinszky”.

Oare de ce este *odioasă* lupta în contra boierilor? Pentru nația din Ardeal e odioasă lupta asta? Amenință ea pe „boierii” noștri? Citind aceste rânduri nu putem să nu strigăm: Dle președinte al comitetului național, ne ciocoim!

Coresp.

Ședința Camerii.

— Raport telefonic. —

Budapesta, 20 Mai.

Discuția la bugetul ministerului de instrucție se pierde rapid în nămolul unei generale lipse de interes. Cu toate acestea firul discuției se va toarce, după toate semnele, vreme de vre-o câteva săptămâni. Chiar și din partidul guvernamental s'a anunțat la cuvânt un număr neobișnuit de deputați. Din rarele rânduri ale partidului naționalist, s'a anunțat deputatul nostru dela Baia de Criș, dl Vasile Damian.

Pe culoare stăpânește încă tot efectul discursului de ieri al contelui Zichy. Francmazonii și anticlericali sânt cu toții predispuși pentru un răspuns vehement. Numai în crângurile clericale e netulburată bucuria, căci prea cinstelnicii clericali șovini, cuprind după merit însemnătatea ajutorului ce le-a întins ieri ministrul.

Se comentează, între, altele cu viu interes faptul că discursul contelui Zichy n'a fost ascultat de nici unul dintre colegii lui miniștri. Imprejurarea această nu e de loc ciudată, după ce membrii cabinetului sânt în parte covârșitoare și membrii marcanți ai lojelor francmazonice.

Cel dintâi care a luat cuvântul azi în cincintă a fost guvernamentalul *Cserny*, căruia i-a succes să coboare discuția la un nivel inferior, destul de considerabil chiar și în camera ungară. A constatat și el că presa, în parte prevalentă, are numai ditirambi la adresa ministrului Zichy. Cere ca a treia universitate să se dea orașului Pressburg. Urgitează un mai pronunțat interes pentru instrucția fizică a tinerimii. Cere măsuri mai energice în contra literaturii pornografice de care dorește să fie ferită tinerimea. Spune în sfârșit că a călătorit mult în lume și că nu e deci reacționar.

După pauză a vorbit iusthistul conte *Eszterházy Mihály*.

Povestiri de femei.

Cum iubim?

Nedesăvârșit! Cuvântul acesta l'a rostit plină de convingere una dintre cele mai frumoase femei ale timpului nostru, Cleo de Merode. Mai zilele trecute ilustra balerină se găsea în Neapole, unde se svonise că ar fi voit să ție o conferință. Și știți despre ce avea de gând să vorbească? Despre Amor. Despre iubire în general, despre flirt sau arta de a se ști face iubită o femeie. Ce temă delicioasă și cât de frumos ar fi să se dezvolte într'o atmosferă atât de poetică, în țara florilor, al cântecului și al serenadelor.

Conferința însă a fost zădărnicită. Și pentru un motiv foarte simplu, dar grav. Frumoasa Cleo l'a mărturisit foarte umilită.

— «Mi-ar fi trebuit un om, spunea ea, pentruca să comenteze ceia ce aș fi spus eu. O temă așa de extrem de delicată, numai cu colaborarea celui ce face parte din subiect s'ar fi putut discuta și dezvolta în adevăratul senz al titlului ei. Ce poți înțelege din amor, dacă suprimă partea secundă care completează întregul, totul armonios, duetul sublim al melodiei iubirei! Ei bine, n'a fost chip să pot găsi un astfel de om. Înțeleg, un bărbat care să fi fost în stare a pătrunde cu toată inteligența și complexitatea de simțăminte alese înțelesul complex și superior al amorului, cu toate formele și subdiviziunile lui. Ce umilire! Să nu poți găsi nici un bărbat cu atâta cultură și rafinament sufletec, în stare să-ți întregească partea trebuitoare pentru desăvârșirea celui mai frumos și mai puternic capitol din povestea tristă a vieții noastre. Și nici nu cred ca să-l găsească vre-odată!

»Ași fi voit să vorbesc mai ales despre flirt, cea mai nouă și mai uzitată formă a amorului, de felul cum iubesc femeile mai multor țări, prin prisma aceasta a flirtului. În cursul lungilor mele călătorii, am avut prilejul să cunosc și să studiez foarte cu deamănntul femeile. Și m'a intrigat totdeauna felul cum știe iubi o femeie, și fără îndoială aș putea da la lumină poate unele dintre cele mai interesante pagini din viața femeilor. Le-am clasat după națiuni și categorii și, în rezumat, pot să afirm: »Germana pare timidă și extrem de inocentă la început, când o săgetează primii fiori ai iubirii. Dar odată cuprinsă de toate emoțiunile ei, — adio, se ambalează fără opreliște și fără cea mai mică rezervă. Cu toate acestea pare serioasă, pentrucă e foarte pozitivă. Că prezintă garanții de statornicie? Nu aș putea s'o spun. Olanda e aproape ca și germana, dar mai calmă și mai senină. Spaniola e tocmai puternicul contrast al acestor două soiuri de femei. E pasionată și plină de foc. În ea totul e simțire, orice manifestare o explozie arzătoare. Ai putea zice că țara aceia femeile o fac, un fel de plai al sărutărilor; o sărutare și un dans, asta e viața spaniolei. Ea iubește mereu, în toată clipa, lucrând sau cu castanele în mână, jucând; în sufletul ei trăește fără încetare poemul iubirei celei mai înfocate.

Nu ai putea găsi decât o foarte palidă copie din elanul acesta, de exemplu, la americană. Independentă, emancipată și calculatoare, ea mai întâi se întreabă: ce aș putea câștiga și ce voi pierde din sentimentul acesta? Și ea vrea să piardă cât mai puțin.

Franțuoaica e neprevăzătoare, violentă, spirit de artistă. E o rafinată și vrea perfecțiunea; dar cum aceasta e rară, în clipa când se simte amăgită, ea nu pregetă, pentru a o alinge, a reîncepe să trăiască din nou aceleași și aceleași iluzii. Se dedă la mii și mii de cercetări, de multe ori fără a găsi nimic.

În treacăt, am petrecut zile adorabile în societatea Românilor și mi-aduc aminte cu plăcere de impresia ciudată ce mi-au făcut-o Bucureștențele. Au mult din spiritul Franțuoaicelor, dar se pare a trăda o natură

DAJKOVITS E. Atelier de fotografii artistice, de primul rang. ORADEA-MARE, Palatul Sas.

Fotografii și portrete, reproducții după fotografiile vechi și noul în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interioruri, acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate. Atelierul se află exclusiv numai în Palatul Sas.

selbatică, cu ceva din temperamentul ce-l observ la Italice, pe care nu le cunosc bine încă, dar cari mă atrag în mod deosebit.

«In general, însă, socot că oameni și femei, iubim nedesăvârșit!»

Sărmană și frumoasă cercetătoare a amorului, stingeți lampa ta de Diogene, ai rostit un mare adevăr, negăsind omul!

Simt miremele îmbătătoare ale salcânilor, crinilor și iasomei înflorite, îmi odihnesc ochii pe catifelarea mătăsoasă a luncilor, investimantate în verdele acesta de Maiu și'n fiecare floare ce respiră atâta tinerețe plină, văd ascunse farmecele atâtor și atâtor zimbete și priviri de femei, ca și florile primăverii de curate și parfumate și-mi pare că din respirația evaporată a corolelor simt un suspin ușor și văd o lacrimă ce moare în adâncul caliciului întunecat. În taina nopților aurii de Mai, miremele amețitor de parfumate ale florilor se amestecă și se contopesc, și pare că se înalță ca un nor întămăiat, sus, sus, către stele, în împărăția eternă a visului, acolo unde dorul lor găsește adevărată talmăcire.

Dintr'un tufiș, încet și duios străbate cântecul privighetoarei.

E poesia, e toată povestea sufletului floarei în divină melodie a privighetoarei, în care floarea, cea mai plină de simțire creatură a naturii își găsește singurul mijloc de expresiune, un fel de ași povesti adâncul simțirilor, de a gusta, a savura, fără confident, dulceața mărturisirii, desvăluinduși întreagă taina sufletului nepătruns, felului său de a fi și aceea ce nu se poate niciodată ajunge, — fără teama amărăciunii de a nu fi înțeleasă... sau umilirea de a nu fi apreciată.

Dar... melodia divină încetează brusc și'n taina nopții parfumate, florile tremur asurzite de un orăcăit infiorător... E partea secundă a duetului, sunt brotăceii.

Cum iubim noi?... Dar cum iubesc ei! Iată pentru ce, cea mai frumoasă femeie, afirmă cu drept cuvânt: iubim nedesăvârșit.

Sultânica.

Congresul medicilor din Iași.

Iași, 5-18 Mai.

În localul societății din strada de Sus s'au întrunit azi membrii asociației medico-farmaceutice. Chestiunea la ordinea zilei a fost congresul general al medicilor, care urmează să se țină la Iași în cursul acestei luni.

Pentru ca congresiștii să poată face o vizită la Slănic (Moldova), localitate care se deschide la 1 Iunie, s'a decis ca congresul să înceapă în ziua de 29 Maiu și să țină până la 31 Mai, iar la 1 Iunie congresiștii să plece în excursie la Slănic (Moldova).

După îndelungate discuții s'a decis apoi programul primii congresiștilor.

Aceștia vor sosi în dimineața zilei de 29 Mai și vor fi primiți de către medicii și farmaciștii din Iași.

Congresul se va deschide la ora 2 în sala universității. Atunci se vor discuta 2 rapoarte: unul al drului Bacaloglu, despre ciumă și holera și altul al drului Demetriade, despre responsabilitatea medicilor în tratamentul cu 606.

Seara congresiștii se vor întruni la o agapă intimă la berăria Zimbru.

A doua ședință se va ține la 30 Mai ora 8 dim. când se vor trata chestiunile de interes profesional și legea sanitară.

Raportor pentru aceasta din urmă va fi dr. Slon.

Seara se va da un banchet la berăria Brașad.

La 31 Mai dim. congresiștii vor vizita împrejurimile orașului și abatoriul, după care se va da un prânz, oferit de primărie în onoarea congresiștilor.

La ora 2 congresiștii se vor duce la Bărnova spre a asista la inaugurarea sanatoriului de tuberculoși de acolo.

În dimineața zilei a 4-a, congresiștii vor pleca în excursiune la Slănic, unde vor fi primiți de epitropii casei St. Spiridon.

Alegerea dela Vinț.

În 3 Maiu, s'a început ascultarea de martori, numiți în recursul contra alegerii dela Vințul-de-jos.

Pertractarea se va ține în cancelaria pretorială din Vinț. Conducătorul cercetării e judecătorul de tablă Nyiró din Cluj, cu un notar de judecătorie din Alba-Iulia. Apărătorii recursului sunt Dr. Sabo, avocat în Blaj, și Dr. Romulus Boilă din D. Sănmărtin.

Ca martori mai buni din recurs, au fost ascultați Dr. Marciac și Dr. Velican avocați în Alba-Iulia, cari au fost bărbați de încredere din partea d-lui Dr. Maniu în sala de alegere. Ei au arătat la protocol toate nerânduile săvârșite de președinte și toate volnicile săvârșite în decursul alegerii. Apoi rând pe rând toate comunele cele mai de departe din jurul Ocnei și al Blajului. Unii dintre martorii numiți, au mărturisit contra noastră și pe placul contrarilor, deși se aștepta, că cel puțin după alegere să spună adevărul, dar să vede treaba că în unii oameni s'a stâns orice simț bun, și, stăpâniți de banul lui Iuda, își vând totul, chiar și sufletul.

Contra noastră au fasonat frații Ispas din Daia, unul crășmar și unul primar, cari deși la alegere au votat cu Dr. Maniu, au spus că numai de frica oamenilor din sat au făcut-o, căci i-au amenințat cu foc! Și frații Ispas sunt oameni cu 40 de jugăre de pământ, au vre o 20.000 cor. bani în bancă! Auziți oamenii din Daia, ce v'au făcut crășmarul și primarul. Mai mergeți la crășmar lor și mai alegeți primar din ei!

Notarul Cetean, din Ciugud, pe un calapod cu crișmarul din Daia, a spus că alegătorii lui din 3 comune i-au promis că toți țin cu Jidanul, dar la votare au fost cu Dr. Maniu, căci satul i-a amenințat cu prăpădire, dacă nu țin cu neamul lor! Dar primarul lui nu știe nimic de așa ceva, deși e tot cu oameni prin sat. Auziți comunele, Ciugud, Limba și Șeușa, ce notar veți avea de ales! La ascultare nici nu cuteza să se uite la om în ochi. Apoi tot din Ciugud, proprietarul Petru Dregiciu, care descoperise domnului Dr. Maniu multele mișelii ale Jidanilor de nainte de alegere, acum la întrebare a tăgăduit că ar ști ceva de făgăduințele făcute de Jidani către alegători. Auziți cinstiții cetitorii, să spună ce tot ce a spus către Dr. Maniu și soții lui, au fost numai așa vorbe cu cari să îmbete cu apă rece pe Dr. Maniu și să scape de oamenii din sat, dar altfel e cu sufletul pentru Jidani! Măi omule, mai ai tu Dumnezeu și neam?

Notarul din Cârna, Emil Maxim, care e acuzat că a dat bani la alegători, a tăgăduit tot, spunând că: se poate că am dat bani la alegători, dar nu ca să țină cu Dr. Mayer, fără ca cărușie pe care o iartă legea. Martorii și alegătorii cari au primit bani vor fi ascultați după aceasta. Doi înși, anume Ordean Nicolae, a spus că i-s'au îmbiat 400 cor., dar nu le-a primit. Martin Ioan învățător iar a spus că i-a dat fibriul Pongrácz 200 cor.

Avram Grecu, crișmar în Cârna, om cu stare, căruia i-au închis crișma înainte de alegere, a tăgăduit totul, spunând că lui nu i-au închis crișma! Cu toate că știau o grămadă de oameni, că numai atunci i-au deschis-o iară, când a făgăduit că votează cu Dr. Mayer, precum a și făcut. Că e și acesta un lingău și un tiran pe comuna Cârna. Să-l încunjure tot poporul pe el și crișma lui, ca pe a oricărui Jidov, că nu-i mai bun cu nimic ca un păgân de jidov! Ba ce-i mai mult, acest crișmar a înfuriat și asupra ginerelui său Vasile Hența, preot în Sărăcsău, să nu voteze de fel și să dea declarațiune lui Dr. Mayer, că în caz de ar fi votat, ar fi votat numai cu Dr. Mayer! Rușine destul dela un slujitor al altarului, să se peteze cu hula cu care popa Hența s'a pătat! Nu se teme că-l va bate Dumnezeu căruia se roagă cu așa glas de fariseu?

Din comuna Ohaba, din care au fost respinși alegătorii dela votare, au fost ascultați, 18 înși cari au spus că în caz de le-ar fi primit votul, ei toți ar fi votat cu Dr. Maniu, numai învățătorul Rusan a spus că și el de frică a fost cu Dr. Maniu, dar a fost bine că nu l-au primit votul. Învățătorul «lumina» poporului vorbește așa și gănește!

E acuși de răs, că oamenii noștri așa cu frică dau la protocol ce dau. Tremură toți și se încurcă, încât de multeori nu se alege nimic din spusele lor. Fiți bărbați oameni buni, dați răspunsuri curate, și nu încurcate, de nu știți ce să alegeți din ele! Că nu vi-se întâmplă nimic!

Jidanii au pus în contra petiția lor mai pe toate muierile alegătorilor, așa că vin și ele pe la ușile domnilor, dar nu prea le ascultă, înșiși se lasă de ascultarea lor, căci văd că nu e procopseală cu ele.

Crășmarul din Tărtăria, Șuvaina, încă a tăgăduit că i-s'a închis crășma, cu toate că a fost închisă. Și acesta se închină la sfinții finanți mai mult ca la crucea lui Hristos!

«Libertatea».

Din Cohalm.

— Reprezentanta societății de lectură „Junimea”. —

Ziua de 1/13 Mai, Dumineca a fost pentru poporul român din Cohalm o zi de mare importanță culturală, căci în această zi și-a inaugurat societatea de lectură »Junimea« activitatea ei națională-culturală.

Sala spațioasă a hotelului »Schlosser« a fost plină de public, durere, însă, aproape numai țărani dormici de învățătură și lumină.

Producțiunea s'a început prin cuvântul de deschidere rostit de bravul președinte al societății Dl Ioan Iosif care în terminul aleși și plini de căldură a arătat scopul societății, mijloacele prin cari societatea își va putea îndeplini frumoasa ei misiune, apoi a terminat apelând la toți conducătorii și binevoitorii poporului nostru ca, lăsând la o parte orice chestie de interes personal, să pună umăr la umăr și să lucreze pentru iubitul nostru popor.

A urmat ca punctul al 2-lea cântările »Imnul unirei« și »Hei leliță din cel sat« coruri conduse de simpaticul învățător gr. cat. din loc dl Stefan Turcu care abea ieșit din școală promite a fi un activ factor pentru progresul cultural al Românilor din Cohalm.

Cele 2 cântări din punctul următor »Cucuruz cu frunza'n sus« și »Coasa«, coruri mixte, au fost dirijate de dl Ioan Iosif care și de astădată s'a dovedit ca un bun conducător de coruri.

Toate aceste cântări au fost executate de corul societății, compus din fete și ficioari țărani înființat de abea de 2 ani de însuflețitul tânăr Ioan Iosif.

Punctul al 4-lea a fost un solo, »Nu m'abandona«, cântat de dșoara Elvira Gheaja, cu acompaniament de violină de dl Stefan Turcu. Dșoara Gheaja, a cântat cu o voce dulce, înduioșătoare, procurând publicului câteva momente de rară plăcere.

Punctul culminant a fost reprezentația teatrală, S'a jucat piesa »Drumul de fer« de V. Alexandri. Regizorul piesei a fost dl Emanoil Bobancu, un vechiu și foarte bun diletant.

Fetița Bucura Crișteanu în rolul principal al Mamei Balașa a fost admirabilă. Atât de frumos și de natural a jucat încât publicul a rămas uimit. Foarte draguț au jucat fetițele Maria D. Teșpea, în rolul Cicoanei Olimpia și Maria Danciu, în rolul Adelei. Foarte bine au jucat apoi Nicolae Boranciu, Nicolae Iosif, George Spornic, George B. Frățilă și Ieronim Buzea. Asemenea

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute mobile de fabricanți de Marosvásárhely în Piața Széchenyi-tér 47.

Székelly și Róti

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă plătire în rate lunare fără nici o urcare de preț.

— Mare asortiment în trusouri pentru mirese. —

La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

s'au achitat bine de rolul lor fetițele Ana Borcoman, D. Boranciu, Safta Boranciu, E. Borcoman și Ana Frăjilă.

Toate fetele au fost în costume curat naționale ceea-ce a făcut impresie foarte bună.

În pauză dl protopop al Cohalmului Titi V. Gheaja a ținut publicului adunat un mic discurs în care îndruma poporul la iubirea de neam, de școală, biserică și cultură, înfierând totodată cu tot dreptul pe aceia cari nu și-au făcut datoria față de această importantă societate. A relevat apoi meritele dlui Iosif, apoi ale dlui St. Turcu secretarul societății «Junimea» și ale dlui E. Bobancu.

A mai toastat apoi parohul gr. cat. George Spornic îndemnând ambele confesiuni la unire și frățire, apoi dl Stefan Turcu care a făgăduit că va lucra pentru unire și pace între cele două confesiuni din loc, și pe urmă dl Ioan Iosif.

Dl protopop a dăruit societății 20 cor., dl paroh G. Spornic 8 cor., iar dl E. Bobancu cărți în valoare de 14 cor.

Aceste daruri au fost răsplătite cu puternice «Să trăiască».

A urmat apoi joc însuflețit până în zori de zi. Înainte iubită tinerime din Cohalm, căci învățând vă veți ferici. **Observatorul.**

Muzica populară la Aromâni.

Muzica, după expresia înțeleaptă a dnei Cottin, este limba universală care istorisește în mod armonios toate senzațiile vieții. Așa dar, căutând a pătrunde în întregime cântecele rămase dela strămoși, vom putea să înțelegem pe deplin toate senzațiile pe cari le-am avut în viață. E destulă o singură uitătură în spre trecutul elementului aromănesc, pentru a ne da seama de bogăția cântecelor aromânești, căci fiecare moment mai însemnat din viața Aromânilor, își are cântecul său. Spiritul aromânului a fost un izvor nesecat de cântece frumoase.

Se pare că el a vrut să traducă prin cântec, toate impresiile venite din afară și de aci reiese și frumusețea cântecelor aromânești. Ceeace-i dă mai mult farmec cântecului, este felul cum este cântat. Căci trebuie să spun că nu toți cari iau parte la cântare, cântă după melodia cântecului. Din 15 sau 20 de persoane cari cântă, rolul principal, adică partea melodiei, îl are numai o singură persoană; și din toți câți cântă se alege acela care are voce cea mai timbrată, cea mai clară. Restul ține acompaniament, cântând în terță sau octavă, exceptând unii cari sunt însărcinați să ține isonul.

Ceea ce e curios, e că ce se cântă așa de frumos, așa de îngrijit, încât nimic nu te poate dispune mai mult decât auzind un cântec de dragoste cântat în felul acesta; totodată însă tot ce te poate face mai mâhnit este atunci când auzi un cântec de jale, de despărțire de ex.: un cântec în care este descrisă moartea unui tânăr pe pământ străin și momentele în cari el se roagă de tovarășii lui, ca atunci când vor ajunge ei în locul natal, să nu anunțe nici pe mama, nici pe sora lui că el este mort.

Spiritul de observație al Aromânului, este așa de fin, a prins așa de bine unele momente din viața lui, încât te miri cum a putut să iasă, din pana unui om din popor, fără nici o cultură, o poezie și un cântec cu note caracteristice așa de frumoase. Avem cântece multe și frumoase; ne mai lipsește însă ceva. Ne mai lipsește omul cu o cultură muzicală superioară, care să se fi convins de frumusețea acestor cântece și care apoi numai de dragul lor să colinde prin toate satele aromânești, ca să culeagă și să lase urmașilor săi tot ce aromânul a avut mai frumos.

Culegând cele mai frumoase cântece, armonizându-le și dându-le publicității, vom putea să arătăm că nici aromânii nu sunt săraci în cântece și că din armonizarea unui cântec aromănesc se poate produce un cor tot așa de frumos ca cele din Transilvania și cred că n'am să par exagerat dacă le-aș compara și cu cele din România.

S'au făcut unele încercări în privința culegerii cântecelor populare aromânești, însă din diferite pricini n'au reușit.

Acum să trec la felul cum putem împărți cântecele aromânești.

Cântecele aromânești se pot împărți în trei categorii. 1. Cântece Macedonești, cântate de Aromânii din vilaetele Bitolia, Salonic și Scoția. 2. Cântece Epirotești cântate de Aromânii din Epir și 3. Cântece Gramostenești, cântate de Aromânii din Gramoste. Le-am clasat în felul acesta, pentru că toate cântecele își au caracteristica lor. De ex. nici un cântec din Crușova nu se va asemăna cu cele din Avdela.

De aici decurge și bogăția de melodii. Se prea poate însă ca un cântec să aibe 3—4 variante. Astfel Aromânii din împrejurimile Bitoliei cântă multe cântece asemănătoare. Însă autorii acestor cântece nu sunt decât Crușovenii cari apoi, prin gura spoitorilor nomazi, le-au trecut la vecinii lor. Crușova, este citadela cântecului aromănesc. De acolo au ieșit cei mai mari cântăreți populari.

E destul să amintesc spiritul muzicii al repositului Tega al Buracu.

Spirit entusiast, un singur prilej îi putea procura melodii din cele mai frumoase. El însă n'a fost numai un cântăreț popular, a fost și un bun poet popular. Dela el avem o mulțime de poezii cu muzica lor.

După caracteristica tonului în care sunt cântate, cântecele aromânești se pot împărți în: cântece haiducești, cântece de dragoste, de despărțire, de nuntă și de jale. În ultimii ani au luat un mare avânt cântecele naționale. Satele aromânești răsună de părinteasca dimândare, jurământul didată etc.

În ce privește cântecele haiducești, se observă că sunt foarte numeroase la Aromânii din Epir.

Aromânii din aceste ținuturi cântă mult în limba greacă și aceasta tocmai din cauza prea marelui apropiere de granița Greciei. De aceea foarte des se întâmplă să auzim pe Aromâni cântând în grecește, dar prin cântecul lor ei se referă numai la faptele laudabile ale cutărui Aromân. După câte am arătat, reiese că avem melodii multe și frumoase, se cere însă să avem și un Kiriak sau Vidu și atunci să fim siguri că vom putea auzi cântece aromânești și dincolo de hotarele locuite de Aromâni. Atunci când și noi Aromânii vom avea un bun muzicant, numai atunci Românii din Țară ne vor cunoaște mai bine, căci vor putea să guste din tot ce Aromânul are mai frumos: cântecul.

Magiar Grigore.

Din străinătate.

Constituția Alsaciei și Lorenei. Comisia Reichstagului din Berlin a primit proiectul de constituție pentru Alsacia-Lorena. S'a primit și un articol în care se garantează libertatea profesională.

La legea electorală s'au introdus câteva modificări. Votul plural a fost respins.

Se crede că proiectul va întruni majoritatea și în Reichstag.

Călătoria regelui Petru. Din Belgrad se comunică: Ieri a plecat regele Petru cu tren special la Paris. La gară a fost însoțit de toate notabilitățile civile și militare, de miniștrii, deputați, de ministrul Franței la Belgrad și de membrii coloniei franceze. Regele și-a luat un călduros adio dela cei prezenți.

În absența regelui, coroana este reprezentată de moștenitorul Alexandru, care a fost numit de regent. Numirea s'a publicat în Monitorul oficial.

Din Viena se telegrafiază: Regele Petru, venind cu trenul de cătră Budapesta, a sosit ieri, Vineri seara, la Viena. Măine își va continua drumul.

INFORMAȚII.

A R A D, 20 Mai n. 1911.

— **Sălbătăcii jandarmerești.** Din Dorgoș ne vine știrea despre o nouă sălbătăcie jandarmerească săvârșită de jandarmii din Ususău. Partenie Groza, țaran fruntaș în Dorgoș, l-a porunca notarului substituit a fost arestat fără orice motiv, și bătut crunt. Jandarmii l-au străpuns cu baioneta și l-au bătut cu patul puștilor. Din casa sa a fost dus la casa comunală, unde din nou au început sălbătăciile. Duminecă a sosit în comună medicul, dar sergentul de jandarmi l-a oprit să-i dea sârmanului Român îngrijirea medicală și a refuzat și iscălirea procesului verbal dresat de medic. Jandarmii au fost denunțați autorităților competente.

Iată cât rost și îndreptățire au articolele dlui Caragiale, publicate de „Românul”, ca îndemn spre împăcare...

— **Săruta-va regelul Angliei pe primăreasa Londrei?** În cercurile selecte din Londra se pune o chestiune delicată: Săruta-va regele Gheorghe al V-lea pe primăreasa Londrei?

Câteva zile după ceremonia înecoronării, Gheorghe V. se va duce cu solemnitate la Guildhal unde va lua masa cu lordul-primar care-i va prezenta pe soția sa. Primul magistrat al Capitalei va pune cu această ocazie însemnele de conte, iar primăreasa va purta coroana. Acesta e uzul. El se completează din timpul domniei reginei Anna, cu un alt obicei, care acordă femeii primarului dreptul de a primi sărutul regelui.

Gheorghe I, la urcarea sa pe tron, a făcut-o uitată. La intrarea sa în sala primăriei, primăreasa i-a întins obrazul. El nu răspunse la invitațiune. Furioasă și luind această abținere ca o ofensă, ia i-a întors brusc spatele, și eși trântind ușa. Evident că Gheorghe V. își va aduce aminte de gafa strămoșului său, și se va păzi de a-l imita. Dar ce va săruta el? obrazul, fruntea, sau gura?

Această sărutare e chestiunea zilei. Regina nu va face dupăcum se asigură, nici o obiecțiune, cu atât mai mult cu cât primăreasa e o femeie matură care are nepoței.

— **Dare de seamă.** La *maialul* gimnaziului din Brad au contribuit în folosul „fondului bolnavilor” dela acel gimnaziu:

Dnele: Aurelia V. Damian, văduva Tecla Popa, câte 1 cor.; dra Irina Cosciuc; dnii: S. Stănilă, (Ribita), 4 cor.; Iuliu Papp, A. Roman (Luncoiul de sus), G. Roth, P. Rimbaș, câte 3 cor.; I. Zerna, I. Împărat, Al. Ghioanca, Em. Comșa, Dr. C. Albu, (Buteni), I. Cătean, A. Gligor, câte 2 cor.; D. Germân, G. Kormendy, F. Ursu, G. Popa, P. Mateeșiu, (Valeabrad), I. Bărna, (Vaca), N. Costea, V. Damian iunior, H. Klein, S. Bontos, I. Popescu, G. Jula, D. Ciuhăț, P. Florinca, In. Jula, G. Oțel, câte 1 cor.; T. Trifan 60 fil., A. Brădean și A. Bolcu, câte 20 fil.

Total 51 cor. — Primească mulțămitele noastre!

Brad, în 19 Mai n. 1911. *Administrația fondului bolnavilor*.

— **O vorbă de spirit a principesei Victoria Luiza.** Principesa Victoria Luiza, care se află împreună cu părinții ei, suveranii Germaniei la Londra, a spus o vorbă de spirit, cu prilejul arătării arsenalului armatei, care

este colportată de toate ziarele. Asume principesa, după ce a admirat o colecție de arme vechi, a zis celor ce o însoțiau: „Minunat, ce bine v'ati pregătit în contra invaziei germane“.

— **Patruzeci și trei de vagoane cu gândaci de Mai.** În comitatul Abauj gândacii de Mai pustiiți, dau patruzeci și trei de vagoane.

— **Optzeci și trei de mii coroane pentru un inel.** Ieri a ajuns în Berlin la vânzare renumitul inel al contelui Essex, dăruit lui de regina Elisabeta pe timpul când contele era favoritul reginei. Ajungând să fie executat contele a predat inelul unei prietene, ca să-l ducă reginei, esoperând agrățiarea. Prietina și-a ținut inelul sieși, iar contele a fost a doua zi executat.

Fiind mulți amatori la vânzare, prețul, inelului, s'a ridicat la suma de 83 mii cor.

— **Tablou trist.** Un trist tablou al urmărilor sistemului actual de guvernare, ne dă orașul Makó și satele din jur. Zilele acestea s'a ținut asentarea cu urmatorul rezultat: În ziua întâiu s'au înrolat din 180 feciori, 30 în ziua a doua din peste 200, 32 iar în ziua a treia din 246 nici unul. Comisiunea de asentare a declarat că un asemenea rezultat nu s'a mai înregistrat până acum la nici o asentare din Ungaria.

Pe cine să înrolezi, când forțele tinere trec în America, să-și agonisească traiul și aici rămân schilozii și bolnavii?

— **Cununie.** Emanoil Stoica și Lucia Stoica născ. Lazar, căsătoriți. Șimleu, 16 Mai st. n. 1911.

— **Mulțumită publică.** Dl Zaharie Brenduș, farmacist, a binevoit a colecta în favorul bisericii și școlii gr-or din Rodbav suma de 95 cor. Mulțămesc în numele parohienilor mei atât dănsului cât și contribuienților de pe lista de colectă pentru această faptă nobilă.

Rodbav, în 5/V 1911. Petru Cațaveiu, paroh.

— **Populația Franței.** Datele statistice din anul trecut arată un număr de 774.358 nașteri față de 703.777 cazuri de moarte. Astfel este un excedent în plus de 70.581, 4389 mai mult decât în anul 1909. Numărul acesta nu arată însă spor de nașteri, ci scăderea mortalității. Căsătorii sau încheiate în 1909 309.289, iar divorțuri au fost 13.049.

— **Boala Papei.** Tribuna din Roma dă referitor la starea Papei, următorul comunicat, primit din anturajul înaltului șef al bisericii catolice:

Sănătatea Papei este mulțumitoare. Accesele de podagră au dispărut. Zilnic merge în bibliotecă unde lucrează împreună cu secretarul său, și ține consilii cu cardinalii.

— **În contra lui Bismarck.** Emil Olivier, fostul ministru a lui Napoleon III a scris într-un număr recent al ziarului „Figaro“ un articol, în care cercă să dovedească, că războiul din 1870 l'a cauzat cancelarul de fier al regatului prusian, Bismarck. Olivier spune între altele: „Ei (Germanii) au fost cei tari. Dar nu se mulțumesc numai cu atâta, ci voiesc să fie totodată și unicii în comentarea întâmplărilor. Dar a învins adevărul. Istoria rămâne istorie! Iar această istorie face responsabil pentru războiul din 1870, nu pe împăratul francez, nici pe regele prusian, ci numai pe cancelarul cu mâna de fier, care a trimis poporul german pe câmpul de luptă, ca să-și satisfacă ambiția sa“.

— **Tunel submarin între Veneția și Lido.** Consiliul orașenesc din Veneția se ocupă cu planul edificării unui tunel submarin, care ar lega Lido de Veneția. Tunelul ar fi la o adâncime de 8 metri sub mare, lat de 10 metri, cu două linii ferate și drum pentru oameni. Lungimea ar fi de 3600 metri. Distanța aceasta ar percurge-o tramvaiele în 5 minute și jumătate. Cheltuielile s'au fixat la suma de 12 milioane lire.

— **Reactivarea lui Solbrovici.** Generalul sârb Leonida Solbrovici a luat deasemenea parte la omorul regelui Alexandru și a regi-

nei Draga. A fost unul dintre autorii morali și factici ai omorului. Ajungând pe tron, Petru a concediat pe general, mai mult, — bine înțeles — pentru ochii lumii. Acum după cum se anunță din Belgrad același rege a reactivat pe Solbrovici, care reîntorcându-se din Paris, va servi ca adjutant pe lângă regele Petru.

— **Invingere feministă.** Cu toată împotrivirea ministrului de justiție senatul francez a votat amendamentul la legea judecătorilor pentru minori, conform căruia în comisia de investigație pot fi primite și femeile.

— **Clericali și republicani.** În orașelul Braga (Portugalia) populația clericală, cu sentimente monarhice, a serbat împlinirea de 50 de ani dela ridicarea bisericii, iluminându-și casele, și aranjând un conduct cu torțe. Cu acest prilej s'a produs încăierare între cece sărbătorec și între republicanii cari voiau să împiedece manifestația de stradă a monarhiștilor. Turburătorii au spart ferestrele iluminate care fapt a rezultat încăierarea celor două partide. Au rămas mai mulți răniți pe câmpul de bătaie.

— **În memoria regretatei Zoe Ciurcu,** fostă membră întemeietoare a Reuniunii femeilor române din Brașov, fiicele și fiul regretatei, cu ocaziunea aniversării dela moartea scumpei lor mame, au dăruit suma de 50 cor. Subsemnata în numele comitetului dă expresiunea celei mai călduroase mulțămite generoși-or donatori pentru acest frumos act de pietate. Maria B. Baiulescu, președintă.

— **Szterényi și votul universal.** În darea de seamă, ce a ținut-o Miercuri seara deputatul Szterényi, separat în fața alegătorilor unguri și sași din Brașov, a vorbit și despre chestiunea actuală, despre reforma electorală. Punctul de vedere al lui Szterényi în aceasta chestie e cunoscut. El este pentru estinderea dreptului electoral, dar numai întru atâta, încât să nu se pericliteze caracterul maghiar al statului și rolul conducător al inteligenței.

Ce înțelege Szterényi sub „inteligență“, o știm cu toții: drojdiile nemeșilor, feudalii și aristocrații.

Szterényi este ca toți din tagma lui. Face politica de: „Nesze semmit, fogd meg jól“, — cum zice nimerit proverbul unguresc.

Cele două tabere din Brașov au aprobat părerea lui Szterényi. Cu deosebire alegătorii sași au ținut să fie foarte zeloși în respingerea votului universal. Pentruce, se vede din propunerea lui Schnell, că Sașii sunt ca și Szterényi de părere, că să se păstreze rolul de conducere al maghiarimii și al inteligenței și în cadrul acesta să se susțină necondiționat reprezentanța dietală actuală a Sașilor din Ardeal.

— **Moștenitorul tronului Austro-Ungar.** În „Das freie Wort“, revistă care apare la Frankfurt a/M., nr. de Mai, găsim o caracterizare puțin măgulitoare despre moștenitorul tronului austro-ungar. Extragem din ea acele rânduri care ne pot interesa și pe noi Români.

„Mult și variat s'a scris asupra ducelui moștenitor: multe calități și planuri i s'au atribuit, dar o calitate n'a avut nimeni curajul să i-o atribuie, și anume că ar fi o personalitate iubită...“

„Domnul Duce de Coroană este primul strămoș a unei noi familii, și prima lui datorie o consideră a fi aceea de a aduna cât mai multă bogăție“.

„Odinioară, în zilele lui Lueger, se vorbea mult de părtinirea moștenitorului, pentru partidul social democrat (din Austria) și de dușmănia lui contra maghiarilor, contra trialismului, etc...“

„Astăzi nimeni nu știe care sânt planurile viitorului împărat. Numai Papa dela Roma este sigur de el... Protecțiune și protejați nu există pentru acest viitor stăpân; pentru el toți sânt simple instrumente.“

„De altmintreli este politicoș...“
„În îndeplinirea obligațiilor pe care i-le impun multiplele testamente care s'au făcut pentru el, nu trece cu un creișar peste aceea ce este de strictă datorie.“

„Este bogat și avar.“
„Protejează armata, dar armata nu-l iubește.“

„Planurile lui de viitor se perd în nebulozitate. Nimeni nu poate ști ce are să facă.“

„Astăzi refuză să ia parte la sărbătorile de încoronare din Anglia, fiindcă acolo nu va fi primită soția sa, Sofia, cu rangul de moștenitoare a tronului. (Căsătoria moștenitorului tronului austriac este morganatică).“

„Maghiarii sânt dispuși să înalțe pe soția moștenitorului la rangul de regină a lor, — și cu aceasta Maghiarii vor și produce o spărtură definitivă în monarhie“.

— **Răzbunare bestială.** La o stație a Metropolitanului din Paris un necunoscut a împins pe șini, înaintea unui tranvai electric, pe o fată. Conducătorul neputând opri tramvaiul, fata și-a găsit moartea sub roțile tramvaiului. Cazul a produs o mare panică între pasageri, cari venindu-și în fire au tăbărit asupra necunoscutului, care s'a lăsat de altfel fără nici o opunere de a fi dus la secție. Aici a declarat că a comis faptul din răzbunare, părăsindu-l fata, care i-a fost iubită.

— **Greva lucrătorilor brutari din Berlin.** Sindicatul lucrătorilor brutari din Berlin a hotărât ca Marți să înceapă greva, în caz că patronii nu le vor mări leafa. Marți se vor pune în grevă patruzeci de mii de lucrători brutari, încetând lucrul în o mie patru sute de brutării.

— **Mâna neagră.** De numele acesta duc teamă numai oamenii bogați din toate părțile lumii. Căci operațiile mânei negre s'au lărgit peste granițele Italiei, au trecut în America, de acolo în Anglia și Franța și astăzi cetim cazuri aproape în toate țările. Dar cu lăfșirea acestei bande de pungăși s'a micșorat și teama de ea.

Amenințările cu moartea în caz de neșupunere, le fac azi mulți oameni mai puțin isteți, cari ajung apoi în cursă. Ba ce este mai mult chiar și copii, când au lipsă de parale, trimit câte o scrisoare unui om bogat, amenințându-l că va plăti cu viața, dacă nu-i va pune acolo și acolo suma cerută. Sumă de multeori bagatelă. Zece, douăzeci de coroane. Astfel s'a întâmplat zilele aceste în Berlin, că un oarecare negustor a primit o scrisoare, iscălită »mâna neagră« în care i-se cerea 20 de mărci, pe cari să le trimită în cuvertă, poste restante. Negustorul a pus în loc de bani o hârie de ziar și a trimis scrisoarea, pândind însă cu detectivii împreună pe cel ce va ridica scrisoarea. A venit un copil de 12 ani, a luat scrisoarea, și cu o față radioasă a voit să o desfacă. În momentul acesta îl prind detectivii și îl întreabă de el a comis apucătura, ori un altul. Copilul spune că a citit în romane despre »mâna neagră« și că a copiat scrisoarea din carte și a trimis-o negustorului. Negustorul liniștit pe deplin, a cerut eliberarea micului făptuitor.

x După părerile medicilor șefi ai spitalului «Wieden» din Viena, apa amară Francisc Iosif și în cantități mici, este un purgativ sigur. Apa Francisc Iosif se află în toate farmaciile, drogheriile și prăvăliile mai mari. Direcțiunea e la Budapesta.

Dr. VICTOR GRAUR.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de igienă.

Institut de dantistică.

Arad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul I în fața palatului administrativ (comitatului)

: Abonați și răspândiți :
— în toate părțile —

„TRIBUNA“

cereți în toate hotelurile
cafenelele și ospătăriile.

Felurimi.

Barbaria paianginilor. Este lucru constatat, că paiangeni posed în raport cu statura lor mică, o manie de a răpi și o dibăcie de a ucide fără exemplu. Ei nu se mulțumesc a ucide numai pentru satisfacerea momentană a foamei, ci tot ce le cade în rețea este al morții, chiar și dacă — după cum am zis — nu e trebuință. D. Wymann în Boston a observat că femeile de paiangen își omoară și consumă bărbații, după desmierdări pasionate și după ce ei sunt sătui de aceste desmierdări. El a mai văzut într-o rețea, în care o femeie-iușcă suga un bărbătuș mort, încă alți doi bărbațuși, care se svârcoliau înzadar ca să scape, căci le venia și lor rindul ca să servească de bucate pentru sexul slab... ce zic?... aici ca și la albine se poate numi, din contră, sexul tare.

BIBLIOGRAFII.

»**Lucafărul**«, Nr. 10, 1911 revistă literară și artistică, a apărut cu următorul sumar bogat și variat: Mihail Sadoveanu: Drum la Moș-Anania. E. Pitiș: Legenda tămăii (poezie). Caton Theodorian: La masa calicului. I. U. Soricu: Cântarea Biruinței (poezie). Em. Gârleanu: Secretul. I. Enescu: Mai (poezie). C. Moldovan: Femeia albă, I. Borcia: Iuliu Cesar, de Shakespeare. Dări de seamă: II. Ghendi: V. Pop, iubirea e biruitoare; Alexandru T. Stamatiad și Constantin Răuleț: Femei ciudate. Cronică: Serbările culturale din Sibiu. Eminescu și Barițiu. Muzeul A. Simu. Liliacul. Un roman cu tendințe vinovate. Despre actrița germană. Sezătoarea literară din Arad. Ilustrațiuni: 8 fotografii de porturi dela balul din Sibiu.

Tablourile lui Grigorescu în Arad.

La Librăria Tribunei se află de vânzare 20 de reproduceri după tablourile celui mare pictor român Grigorescu.

Fiecare tablou costă cor. 2.50 + porto poștal. Mărimea e (cu carton cu tot) 30 cm. lățime și 40 cm. lungime:

DICȚIONARUL

numirilor de localități cu populațiune română din Ungaria, compus din încredințara *Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român de S. Moldovan și Nicolau Togan*. Prețul 5 Cor. plus 20 fil. porto. Se poate procura la Librăria Tribunei, Arad.

- 591—592 Fundescu D. C. *Basme*.
593 Androev. *Povestea celor 7 spânzurați*.
594—595 Zola. *Tereza Raquin*. Roman.
596—599 Dufresne. *Jocuri de șah*.
600 Densușianu. *Tradiții și Legende*.
601—602 Flamarion. *Lumen*.
603 Demetrescu Traian. *Intim*.
604 Demetrescu Traian. *Sensitive*. (Poesii).
605 Demetrescu Traian. *Aquarele*. (Poesii).
606—609 Maupassant. *Tare ca moartea*. (Roman).
610 Bolintineanu. *Călătorii pe Dunăre*.
611 Russo. *Cugetări și amintiri*.
612 Gauthier. *Avatar*. Trad. de A. Valeriu.
613 Lungianu. *Icoane din popor*.
614 Milian Gh. *Puternicul*. Schițe și Nuvele.
615 Hebbel. *Inelul lui Ghighes*, tragedie.
616 Corneille. *Horatiu*, tragedie.
Cărți mai nou apărute din „Biblioteca pentru toți” a 30 fil. + 5 fil. porto postal.
617—618 Popescu N. D. *Fata dela Cozia*.
619 Roussenard. *Zece mii de ani într'un bloc de gheață*.
620 Regnard. *Legatarul universal*.
621 Sudermann. *Ioan Botezătorul*, tragedie.
622 Demetriad Mircea. *Renegatul*.
623 Wagner Rich. *Lohengrin*, trad. în versuri.
624 Moliere. *Violențele lui Scapin*, comedie.
625 Caraiuan Virgil. *Snoave*.
626 Speranța Th. *Anecdote Marinare*.
627 Chendi II. *Portrete literare*.
628 Wagner Rich. *Olandezul Zburător*.
629 Dostoiewsky. *Nuvele*. Trad. de B. Marian.
630 Codreanu Mib. *Din când în când*, (poezii).

- 631 Leon Dr. *Generația spontanee și Darwinismul*.
632—633 Wundt. *Hipnotism și sugestione*.
634—639 Daudet Alph. Jack. Roman, trad. de Haralamb G. Leca.
640—643 Maupassant Guy. *Bel-Ami*. Trad. de G. Pereișeanu.
644—645 Sacher Masoch. *Hadaska*. (Roman).
646 Ivela. *Povestiri muzicale*.
647—650 Ispirescu. *Basmele Românilor*.
651 Moliere. *Tartuffe*, piesă tradusă în versuri.
652—653 Anestin V. *În lumea spiritelor*. *Istoria manifestărilor spiritiste*.
654—655 Shakespeare. *Regele Lear*, tragedie.
C. Bertolazzi: „Zile de sărbătoare”, comedie în 3 acte. Prețul 40 bani. (+5 bani porto).
C. Moldovanu: „Cetatea Soarelui”. Poezii. Prețul 2 cor. (+ 20 bani porto).
S. Masoch: „Creditorii”, novelă. Prețul 30 bani. + 5 bani porto).
Chateaubriand: „Atala”. Prețul 30 bani. (+ 5 bani porto).
Sadoveanu: „Soimii”, roman. Ed. III-a a 2 cor. (+20 fileri porto).
Victor Eftimiu. *Fără suflet*. Nuvele și schițe a 30 fileri plus 5 fileri porto.
Apostol D. Culea. *Învățământul despre natură*. În școala primară a cor. 3.50 plus 30 fil. porto.
Lacrimi, Adio și declamări funebreale. Manual pentru preoți, învățători, cantori și pentru tot omul care dorește a cunoaște valoarea acestei lumi trecătoare, de Aron Boca din Velcheriu. Ed. II. revăzută și îndreptată a 70 fileri plus 5 fileri porto.
C. Rădulescu Motru. În zilele noastre de anarhie. Scrisori către tineri a 15 fil. plus porto.
H. Stahl. *București ce se duc*. Cu 95 ilustrațiuni originale a cor. 2.50 plus 20 fil. porto
Ioan Adam. *Vorbe de clacă*. Cor. 1.25 plus 10 porto.
Bucura Dumbravă: „*Haiducul*”, ediția II-a tradus de Teodor Nica a 2 cor + 20 fil. porto.
Sofocle. *Oedip la Colona*. Traducere din grecesc de M. Jorgulescu. Cu o prefață de N. Iorga, a 75 fileri plus 5 fil. porto.
- La librăria „Tribunei” se află de vânzare: Mineile pe 12 luni, în 12 volume, legate în piele cu copcii, toate 12 volume 172 cor.
- Dicționare**
Dicționar român-german de Sab. Pop. Barciuanu. Ediția IV-a îndreptată. 1910. broș. 6 cor. 40 fileri (+ 30 fileri porto).
Dicționar german-român de Sab. Pop. Barciuanu. Acelaș legat 8 cor. (+ 30 fileri porto). Ediția III-a a 8 cor. (+ 30 fileri porto).
Acelaș legat 10 cor. (+ 30 fileri porto).
La „Librăria Tribunei” se află de vânzare:
Ion Cocârlea-Leandru: *Jalea Satelor*. Poezii. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

Loc deschis*)

Sibiu, la 19 Mai 1911.

Prea onorată redacțiune!

Cu provocare la știrea apărută în Nrul din 27-28 Noemvrie a. 1910 st. n. al p. stim. Dstră ziar, că pentru comiterea mai multor delictelor disciplinare, am fost suspendat din partea camerei advocațiale din loc, pe timp de 2 luni de zile dela practica advocațională, am onoare a Vă comunica, că în urma apelului meu, conziliul advocațional al curții de casație ung. reg. ca *judecătorie supremă disciplinară*, prin sentința adusă sub Nr. 56/1911 u. t., *m'a absolvat de sub toate acuzele atribuite mie*, și a aflat de admoniat numai aceia, că în vre-o câteva cazuri, și anume, când candidații de avocat din biroul meu nu au fost în stare să provadă toate desbaterile, m'am substituit cu un student în drept, care nu avea încă calificația unui candidat de avocat.

Pentru aceasta și numai pentru aceasta m'a judecat la înfruntare, deoarece conform motiverii Curții de casație apărarea mea, că în cazuri de lipsă, respective de coliziune și alți

*) Pentru cele cuprinse la rubrica aceasta nu primește răspundere Redacția.

advocați se substituiesc prin tineri studenți în drept, cari n'au încă calificația de candidat de avocat — nu-mi poate servi spre scuză.

Deoarece în prețuitul d-voastră ziar la timpul său se publicase că în contra mea mai sânt o grămadă de arătări disciplinare neresolvate, declar prin aceasta, că contra mea nu mai este nici o arătare și cercetare.

Dr. Mátyás Lázár,
advocat.

POȘTA REDACȚIEI.

Michiduță. Versurile d-tale dedicate »Evei«, care în zilele trecute a câștigat, între aplauzele Ungurilor, premiul la alergările de cai din Budapesta, ne pun pe gânduri. Le publicăm, deci, numai la acest loc, ca să nu le vadă nimeni...

Ajuns-am ș'un timp ca acesta
Nu glorios, ci — epocal.
Când, »alergând«, la Budapesta
Pe Unguri i-a bătut... un cal.

Și vezi, ăst animal — minune
Nici nu-i de viță bărbătească,
Căci Negroponte vă va spune
Că »Eva«-i iapă românească.

O, scumpă maică națiune,
Cu fii tăi viteji — halal!
De tine »organizațiune»
Își bate joc un simplu cal.

Ce n'ai putut să faci odată
Cu Iancu, Horea... cu Mihai,
La Pesta, splendid ne-o arată
Regina svelta multor cai.

Ș'am dobândit izbândă ntreagă!
Români, odihnei iar vă dați...
...Dar cazul are o parte gravă,
Ia stați puțin și judecați:

Română-i Eva — neîndoială —
E lucru foarte natural!
Ci întreb: i-a dat îngăduială
»Românul» nost național?...

Căci nu poți, neamul înafară
Neautorizat să-l reprezinți,
Deci, iapa nu e »solidară»:
Nou obiect de conferinți.

Prevăd: de mândra eroină
Oficial s'or lepăda,
Din glorie va fi ruină,
Iar Unguri... vor aplauda!

Poșta Administrației.

Pavel Stoian, Marktelke. Am primit 12 cor. abon. pînă la 1 Iunie 1911. Pe anul 1910 ați achitat tot.

Emil Cheșcheș, Nyirmező. Abonamentul Dvstră e achitat pînă la 1 August 1911.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu,
„Tribuna” institut tipografic, Nichiu și 1911.

MOBILE

din cauza schimbării localului
se vând cu prețuri

ieftine

în fabrica de mobile alui

REISZ

Oradea-mare-Nagyvárad

dela 1 Mai în Rákoczi-ut 14.

Doi tineri

versați în afacerile notariale prelângă condițiuni foarte favorabile află aplicare numaidecât în cancelaria subscrisului.

Feneș, la 16 Maiu 1911.

up. Zalatna.

Traian Radu,
not. cerc.

Wällischhof

stabiliment de hidroterapie și sanatoriu

aranjat conform tuturor recerînțelor moderne; dietetică după sistemul Dr. Lahmann; (băi de aer, de soare, de abur, de aer cald, de acid carbonic, de oxigen, de radium, băi medicinale și electrice, gimnastică etc.)

30 minute depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Indicat la toate boalele nervoase și cele ale schimbului organic (neurasthenie, histerie, amemie, diabet, diathesă urică, reumatism, boale de stomach și de intestine etc.)

Cură de slăbire și îngrășare.

În stabiliment nu se primesc morboși de boale infecțioase și boale psihice.

Posta: Maria-Enzersdorf bei Wien.

Telegrame și telefon: Wällischhof-Giesshübl bei Wien.

Cu prospecte și cu detaluri stă la dispoziție direcțiunea și medicul-șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

Dr. B. BASIOTA medic
specialist în morburile femelești.
Cluj-Kolozsvár, Str. Ferenc József No 6.
Consultațiuni între orele 8—10 a. m. 3—5 p. m.

Un candidat de avocat

cu practică află aplicare în cancelaria mea advocațională.

Reflectanții să mi-se adreseze direct.

Dr. Gheorghe Rocsin,
advocat, Nagyvárad.

VINURI

vechi și noi de vândut.

Adresați-vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos) **Petru Benea**, căci vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi: Vin alb K —68 litru. Rizling —70. Roșu —76.

Vinuri noi: Carbenet alb K 1— litru. Șiller K —54. Rizling K —56. Rizling și Ruje amestecat K —52 litru.

Rachie de treve (comină) K 1-50 litru. Rachie de drojzii 2-20, Rachie de treve (comină) specialitate K 2— litru.

Vinul și rachiea să expedieze cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie

Vase dau împrumut pe timp de două luni Pentru calitatea vinului garantez.

Petru Benea
prop. și neg. de vinuri
Világos (Arad m.)

Birou de informații !!

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincă, m'am hotărât să deschid în Budapesta un

Birou de informații și Agentură românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în restimp de 2—3 zile, ori-și-cui resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Fac toffelul de mijlociri comerciale și comande. Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate. — La aviz aștept la gară. —

L. OLARIU, Budapest, Lajos-u. 141. III/19.

Ministerul Finanțelor.
Direcțiunea Comptabilității Generale
a Statului și a Datoriei Publice.
Datoria Publică.

Nr. 6654.

19 Aprilie 1911.

Publicațiune.

A 2-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 4% amortibilă din 1910, împrumutul de Lei 128.000.000 se va efectua în ziua de **19 Maiu / 1 Iunie 1911**, ora 10 a. m. în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiilor stabilite prin regulamentul publicat în „Monitorul Oficial” Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri pentru o valoare nominală de Lei 691.000 în proporția următoare:

24 titluri de câte 5.000 Lei	120.000
77 „ „ „ 2.500 „	192.500
176 „ „ „ 1.000 „	176.000
405 „ „ „ 500 „	202.500

682 titluri pentru o valoare nominală de Lei 691.000

Publicul este rugat a asista la tragere.

Directorul Comptabilității Gen.
a Statului și a Datoriei Publice.
D. Vbrovici.

Cumpăr

în orice cantitate flori de romonițe (mușețel) flori de tei, flori de friguri, flori de soc, flori de bujor, flori de grâu, mama de secari, frunze de mătrăgună, frunze de măsălarăniță, bolondaică, ciu-mafaie și rădăcini de mătrăgună fie verzi ori uscate, precum și vespi de — frapten (gândaci de maiu). —

Farmacia

Alexandru Szokoly, Arad

— (vis-à-vis de biserica sârbească). —

Leon Tolstoi.

19

RĂȘBOIU ȘI PAGE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

— De câte ori nu v'am rugat să nu puneți mâna pe lucrurile mele! Doar aveți odăile voastre.

— Și ea smulse călimara din mâna lui Nicolae.

— Numai decât, numai decât, spuse Nicolae, mîndu-și pana în călimară.

— Faceți numai prostii; adineauri ați intrat în salon ca niște nebuni, de ne-ați scandalizat cu toții.

Cu tot adevărul acestor cuvinte, nimeni nu răspunde, dar cei patru vinovați schimbă repede câte-o aruncătură de ochi. Vera, cu călimara ei în mână, nu se hotărâse încă se plece.

— Și ce secrete puteți avea, la vrâsta asta? E caraghios ce faceți voi!

— Dar ce-ți pasă ție, Vero? o întrebă cu blândețe Natașa care se simțea în ziua aceea mai bună și mai bine dispusă decât toți.

— E caraghios! Mi-e rușine de voi! Ce secrete aveți, rogu-te?

— Fiecare își are secretele lui, iar noi te lăsăm în pace, și pe tine și pe Berg, reluă Natașa încălzindu-se.

— Vă e ușor să mă lăsați în pace, pe mine care nu fac nici o prostie. Pe tine am să te spun mamei cum te porți cu Boris.

— Natalia Ilinișna se poartă foarte frumos cu mine și n'am să mă plâng de ea.

— Isprăvește, Boris: dta ești un adevărat diplomat! Cuvântul „diplomat” foarte întrebuițat printre ei,

avea în felul lui o însemnare specială.

— E nesuferită, strigă Natașa, rănită și iritată. De ce se leagă de mine? Tu n'ai să mă înțelegi niciodată, fiindcă tu nu iubești pe nimeni; tu n'ai inimă; tu ești Madame Genlis, și uite totul (porecla aceasta, inventată de Nicolae, trecea drept foarte injurioasă); plăcerea ta e să sifilești pe alții: du-te, cochetează cu Berg cât ti-a plăcea...

— Sigur este că eu nu alerg după tineri în fața lumii și!

— Foarte bine, strigă Nicolae, ți-ai ajuns scopul, ne-ai întrerupt ca să ne spui toate prostiile tale; hai-dem, copii, în sala de studii!

Și căteși patru se ridicară și dispărură ca un stol de vrăbii speriate.

— Ba voi mi-ați spus mie prostii, strigă Vera, în vreme ce, căteși patru repetau în cor, cu veselie, în dosul ușei:

— Madame de Genlis! Madame de Genlis!

Fără să-i pese de această poreclă, Vera se apropie de oglindă ca să-și așeze părul și eșarpa, și la vederea frumosului său obraz, își reluă toată seninătatea.

În salon, convorbirea între cele două prietene deveni intimă.

— Ah, scumpo, spunea contesa, totul mi-e trandafiriu în viață; văd bine că dacă lucrurile vor mai urma astfel, o să ne prăpădim toată averea. A cui e vina? Bunătatea lui și clubul! Nici la țară n'are odihnă... mereu spectacole, partide de vânătoare, mai știu eu ce? Dar, ce să mai vorbim de asta! Povestește-mi mai bine ce ai făcut. Eu te admir, zău: cum ai putut da fugă, la vrâsta ta la Moscova, la Petersburg, pe la toți miniștri, și cum știai în ce chip să-l iai pe fiecare? Ian spune-mi, cum ai reușit? E minunat! Eu nu pricep nimic, pe cineștea mea.

— Ah, sufletul meu, să te ferească Domnul să rămâi vre-odată văduvă, ca mine; fără nici un sprijin și eu un fiu pe care-l uibesti la nebunie! Câte n'aș îndura pentru el! Procesul meu mi-a fost o aspră învățătură. Când aveam nevoie să vorbesc cu vre-un om de seamă, îi scriam așa: „Prințesa cutare, dorește să vorbească cutăruia” și mă duceam la el, într-o trăsură de piață, odată, de două, de patru ori, până ce ajungem ce dorcam. Și nu-mi păsa de ce vorbea de mine.

— Și cu cine ai vorbit în privința lui Boris? Căci, în sfârșit iată-l intrat la gardă, în vreme ce Nicolae nu-i decât „Junker”. Nimeni nu s'a îngrijit de el. Cu cine ai vorbit dar?

— Cu prințul Vasile, și a fost foarte amabil. Numai decât mi-a făgăduit că-l va ruga pe împăratul, adăugă prințesa cu vioiciune, uitând toate umilirile ce le îndurase.

— A îmbătrânit tare, prințul Vasile? Nu l-am mai întâlnit de când jucam împreună comediile la Rumiantzow; de sigur că m'a uitat, cu toate că pe atunci îmi făcea curte.

— A rămas cum îl știi: amabil și galant; succesul nu l-a orbit. „Regret, scumpă prietenă — mi-a spus el — regret că nu pot face mai mult pentru dta”. E într'adevăr un om de treabă și o rudă bună. Tu știi, Natalia, cât îmi iubese fiul; nu e nimic ce n'aș face pentru el. Dar poziția mea așa de grea, s'a înrăutățit și mai tare, adăugă prințesa cu o voce tristă și scăzută. Nefericitul meu de proces e departe de-a fi pe sfârșite, și mă ruinează. N'am nici un ban în buzunar; mă crezi? N'am nici eu ce să-l echipez pe Boris.

Și scoțând batista din buzunar începu să plângă. — Am nevoie de cinci sute de ruble și n'am decât o hârtie de douăzeci și cinci de ruble. Situația mea e îngrozitoare; nu nădăjduiesc decât în contele Bezuk-

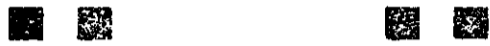
Băile sărate Pavel

(com. Maramurășului)

Proprietatea moștenitorilor fostului episcop Pavel. — Peste sute de itelectuali români vizitează an de an localitățile balneare și climaterice Pavel din Slatina Maramurășului

Băi de apă sărată, inhalațiuni, cură de hidroterapie. Aer ozonat.

Intreținere splendidă, camere și vile ieftine, și pentru familii. Promenăzi cu brăduleți.

Prospecte și informațiuni trimite la dorință:

Direcțiunea Băilor Pavel.

Slatina. (Aknaszlatina, Máramaros megye).

Singura ocazie de cumpărare.

Pentru negustori detașiști și ambulanți. Expediție și pe seama particularilor!

RESTURI ALESE:

40—45 metri cu 18 cor.

40—45 metri prima calitate á 20 cor.

care constau din pânză albă p. rufărie de dame. resturi de zefir: pentru cămăși bărbătești, bluze și fuste femeiești.

resturi de oxford: pentru cămăși de purtare. voile de lăine: pentru bluze și haine de vară. canavas, gatantam p. colorarea originală, pentru rufe de pat.

șorturi, resturi de stoffe și altele.

Resturile au o lungime dela 3—12 metri, garantăm că la spălat nu-și schimbă colorarea, tot restul se poate folosi de minune. — Cea mai mică comandă e de 40—45 metri pentru 18 cor. — cu ramburs.

BUNT WEBEREI, KATL KOHN
NACHOD S. 2. Bohemia.

how. Dacă va refuza și el să vină în ajutorul fiului său Boris, servindu-i o pensiune, toată cazna mi-a fost degiaba.

Ochii contesei lacrimau și părea pierdută pe gânduri.

— Mă gândesc adesea la viața singuratecă a contelui Bezukhow, urmă prințesa, și atunci mă întreb — poate că fac un păcat — mă întreb la ce mai trăiește? Viața îi e o sarcină, pe când Boris e tânăr...

— Desigur că o să-i lase ceva, răspuse contesa.

— Mi-e teamă că nu, scumpa mea; marii seniori milionari sunt așa de egoiști! Mă voi duce cu toate acestea, împreună cu Boris, la dânsul, ca să-i explic de ce este vorba. Sunt ceasurile două, și dvoastră vă așezați la masă pe la patru — urmă ea ridicându-se de pe scaun... Mai e vreme, și trimise să cheme pe Boris.

— La revedere, prietenă dragă, spuse ea contesei care o conduse până în anticameră. Urcă-mi succes bun.

— Te duci să-l vezi pe contele Cyril Vladimirovici, ma chere? îi strigă contele eșind din sala cea mare. Dacă îi e mai bine, invită-l te rog pe Pierre la masă. Când era mic venea pe la noi de se juca cu copiii noștri. Spune-i că-l rog mult. Vom vedea ce ne pregătește bucătarul nostru Tarass; el mă asigură că nici contele Orlov n'a dat vre-odată o masă, așa cum mi-o prepară dânsul.

XV.

— Scumpul meu Boris, zise prințesa fiului ei; în vreme ce trăsura pusă la dispoziția lor de contesa Kostow, străbătea strada așternută ca paie și intra în curtea hotelului Bezukhow; scumpul meu Boris, repetă ea scoțându-și mâna din vechiul palton ce-o acoperea și punând-o pe brațul fiului ei, cu o mișcare mân-

Dr. Traian Gergutia
specialist în morburii femeiești, fost asistent la clinica de femei din Timișoara și la clinica de femei »Charité« din Berlin,
și-a reînceput iarăși praxa medicală în Băile Buziaș (Buziásfürdő).

Zotti Hodoș:

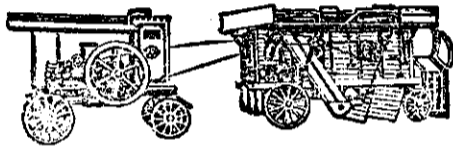
Carte de bucate.

Partea I și II à 3 Cor.
(10 filerl porto).

Să poate căpăta

la **Librăria Tribunei**
Arad.

MOTOARE!

Cele mai bune și vrednice de încredere dere motoare de benin, accesorii pentru trieraț, automobus cu benzin, motoare originale suedeze cu olei și motoare cu gaz, se pot cumpăra pelângă condițiunile cele mai favorabile și cu garanță pe mai mulți ani. Eftinătate și promptitudine.

Karczag Testvérek

Budapesta, V., Aulich-u. 7.
Prospecte și cataloage trimite gratuit.

Cancelarie administrativă și birou de informațiuni în Budapesta.

Procur și dau informațiuni în toate afacerile procesuale, extraprocusuale, administrative și comerciale, mijlocesc împrumuturi personale, hipotecare și amortizaționale ieftin și în scurt timp; mijlocesc cumpărări, vânzări, exarendări de bunuri, mașini motoare și alte rechisite economice; finanțez parcelări de moșii, exoperez ajutoare de stat pentru preoți, învățători, școale și pentru cumpărare de izlaze și pășuni; efeptuiesc totfelul de comande comerciale eventual și la burșă prompt, pe lângă taxe moderate și anticipația pentru corespondență.

Dr. Constantin Manea,

advocat diplomat

VIII., Aggteleki-u. 10., I. 7. Telefon 171-27.

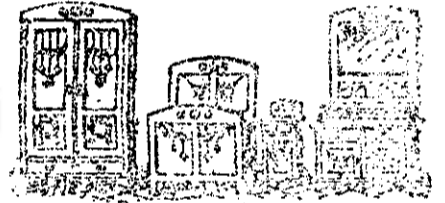
Mașini semi stabile. Mașini de aburi. Cazane de aburi. MOTOARE. Șinuri. Pumpe. Mașini pentru moară. TRANSMISIUNI moderne. Fir de telegraf.

Se pot cumpăra conform tuturor cerințelor la **EMIL ABELES** secția ferării și mașini Budapest, V. Váci-ut 88.

— Mașini și cazane se dau și împrumut. — Telefon 132—14. Adresa Telegrafică: »BARSET».

Schuster Ferencz

măsar pentru zidiri și mobile în Temesvár-Erzsébetváros, Korona-u. 18.

Execută după planuri proprii sau străine

mobile

pentru dormitoare, prânzitoare și saloane precum și aranjamente pentru cancelarii și prăvălii cu prețuri moderate.

— Nu uita ce mi-ai făgăduit, scumpul meu, repetă ea lui Boris, atingându-l cu mâna spre al incuraja.

Acesta o urmă în liniște, cu privirile plecate și ambii intrară în sala pe care trebuiau să străbată ca să ajungă la prințul Vasile.

În momentul când era gata să întrebe pe unde se meargă, pe bătrînul lacheu, care la apropierea lor se sculase în picioare, una din număroasele uși cari dădeau în această odaie se deschise și prințul Vasile eșu într-o haină de catifea îmblănită și purtând pe piept o singură decorație, ceea ce era la el indiciul unei toalete neglijate. Prințul conducea pe un bărbat frumos, cu părul negru corb: era doctorul Lorrain.

— Și ești sigur?

— *Errare humanum est*, prințul meu, răspuse doctorul rostind frazele latinești cu un accent francez.

— Așa, așa, zise prințul Vasile care, la vederea prințesei Drubetzko și a fiului ei, îl concedie pe medic, salutându-l din cap.

Atunci se apropie de ei în tăcere, cercetându-i din ochi. Boris văzu o expresie de adâncă durere în ochii mamei sale și zîmbi pe furis.

— Ne găsim în niște împrejurări triste, prințul meu. Cum îi este bolnavului? întrebă ea făcându-se că nu vede privirea rece și jignitoare îndreptată asupra ei.

Prințul Vasile urmă a-i privii în tăcere, când pe ea când pe Boris, fără măcar să-și ascundă mirarea. El nu răspuse la salutul tinărului și făcu prințesei un gest din buze și din cap, arătând astfel că starea bolnavului era desperată.

— Așa dar, e adevărat! strigă ea Ah! e îngrozitor, e îngrozitor!... E fiul meu, adaogă ea; a venit să-ți mulțumească în persoană. — Nou salut din partea lui Boris. — Fii sigur, prințul meu, că o inimă de mamă nu va uita niciodată, ce ai făcut dta pentru fiul ei.

(Va urma).

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA.

1910.
24 Aprilie.

127 636 395
1 618 271
65 143 636
27 334 384
11 999 924
14 881 895
3 118 621
6 001 308
711 930
676 641
105 524 175
39 756 855
39 600 320
444 004 364

ACTIV

90 134 972	Rezerva metalică aur	121 821 738
37 501 423	» trate aur	49 608 000
	Argint și diverse monete	
	Portofoliu român și străin	
	*) Impr. pe ef. publice	10 558 700
	» în cont curent	12 416 891
	Efectele capitalului social	
	Efectele fondului de rezervă	
	» » amort. imob. și mașin. de imprim.	
	Imobile	
	Mobilier și mașini de imprimerie	
	Cheltuieli de administrațiune	
	Depozite libere	
	Conturi de valori	
	Conturi curente.	

1911.
16 Aprilie. 23 Aprilie.

171 469 723 171 420 738
1 323 049 1 414 841
103 687 001 93 297 107
23 625 838 23 005 591
11 999 924 11 999 789
17 956 807 17 885 442
4 293 621 4 285 121
6 021 242 6 021 394
728 705 736 022
712 343 720 268
109 283 505 112 634 711
16 652 497 17 104 563
52 256 453 64 714 021
520 010 708 525 239 612

PASIV

12 000 000
28 248 206
4 159 116
258 840 250
1 309 238
105 524 175
33 923 379
444 004 364

Capital
Fond de rezervă
Fondul amort. imobili. mobil. și mașin. imprim.
Bilete de bancă în circulațiune
Dobânzi și beneficii diverse
Depozit de retras
Conturi diverse, sold

12 000 000 12 000 000
30 135 439 30 235 180
4 432 204 4 453 934
337 145 870 338 606 030
1 308 749 1 378 470
109 283 505 112 634 711
25 704 941 25 931 808
520 010 708 525 239 612

Scomptul 5%
*) Dobânda 5 1/2%

CANARINI

Cele mai frumoase cântărețe moderne ce cântă

ziua și la lumină. Cântăreață tânără 4, 5 fl. de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Onătoare 1, 2, 3 și 4 fl., după soi. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarine mămuțe și câini de soi se

capătă înainte trimițând 20 fl. Pentru ajungerea somandelor la loc în viață se garantează. — Comandele se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

Ce faceți băieți? — Tata ne-a dat voie! Căci fumăm doar tuburi veritabile Antinicotin firma „JACOBI“ din cutii de lemn

Păziți! Sunt veritabile numai cu inscripțiunea „JACOBI“.

MAGAZIN DE MOBILE
Joan Réthi

stiplar artistic pentru edificii și mobile, în Sibiu — N.-szeben, Elisabetg. 20.

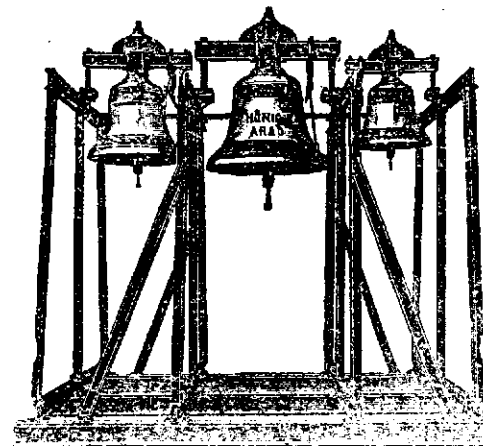
Primesc ori-ce lucrări pentru aranjamente de scoale, biserici, magazine, birouri și locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai modern stil, pe lângă liferare promptă prețuri moderate și din material uscat. Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

Frideric Hönig

turnătorie, fabrică de clopote și metal, aranjată pe motor de vapor

Arad, Strada Rákoczi No 11—28. — Fondat în anul 1840.

Premiat în anul 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție de mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plătire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față de orice alte clopote la turnarea unui și aceluiași e tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de fer ce se pot învârti și postamente de fer, prin a căror întrebuințare, clopotele se pot scuti de crepat chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără să se clatine turnul. Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învârti cum și turnarea din nou a clopotelor vechi sau schimbarea lor cu clopote noi pe lângă o suprasolvire neînsemnată. Clopote mici avem totdeauna la dispoziție. Liste de prețuri și cu ilustrațiuni la dorință se trimite gratuit și porto franco.

la atenția cumpărătorilor de
mobile

le recomand magazinul meu din Arad, strada Fejsze No 6 unde țin în depozit: aranjamentele cele mai moderne, pentru dormitoare, sufragerii și saloane cu prețuri moderate.

Primesc comande în atelier conform cerințelor preliminare și mustrelor ce le servesc publicului. — Condițiile cele mai favorabile.

Cu stimă:

Csatlós András,
măsar și dulgher.

Eugen Lieblich

fotograf

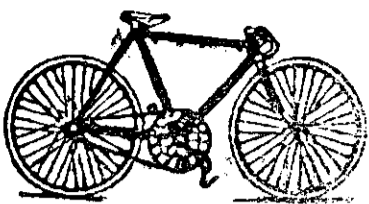
Sibiu — Nagyszeben — Hermanstadt
Erzsébet-u. No 56 (casa proprie).

Execută toffelul de icoane artistice. Platinatipie, icoane simple, mici și până la mărime naturală. Picturi renumite în oleu în toată mărimea, după orice fotografie mică. Fotografierea copiilor executată modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că atelierul acesta în privința mărimii este primul. Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate fotografia chiar și pe timp ploios. Prețuri moderate. Cu deslușiri servesc.

ILUSTRATE
cu motive românești,
vederi din Arad ș. a.
se pot căpăta la
LIBRĂRIA
TRIBUNEI
IN ARAD.

Bicicletele de re-
nume mondial :
THE CHAMPION
și **PREMIER**
cu osie campanilară

roată automată (cu frână liberă) se vând pelângă
garanță de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricii,
fără de nici o ridicare de preț în rate lunare de
12 și 15 cor. precum și

— părți alcătuitoare pentru biciclete —
ca gumă interioară și exterioară prima calitate, so-
nerie, lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus.
În urma circulației mari unde în toată Austro-
Ungaria trimite și în provincii cu preț foarte redus
— în mare cu preț original de fabrică. —

Láng Jakab și fiul

mare comerciant de biciclete și părți alcătuitoare
Budapesta, VIII., József-körut 41.

Filiale : Baross-tér 4 și în Buda, II., Margit-körut 6.
Catalogul de lux cu 1600 de chipuri se trimite gratuit.

ANUNȚ.

La proprietarul Ioan Popescu în
Magyarád se află de vânzare în
cvant mare și mic :

vin vechiu și nou
de Măderat.

Invenție Nouă.

Invenție Nouă.

Moară de oțel

pentru întrebuițare în economie și acasă, ma-
cină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se în-
vârte cu mâna, puterea de muncă a unui băiat
de șasă ani, un kilogram pe minut pelângă
garanță și se capătă numai într'o mărime.

Prețul 14 coroane.

Face aparate pentru desfacerea sămânței
de lucernă și trifoiu, de mânat cu puterea ori cu
mâna cu puterea ori cu mâna, de aplicat în ma-
șina de îmbătut ori de sine stătătoare. Prețurile
să se întrebe la

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța
trifoiului și atelier de reparat mașini în
Nagyvárad, Villanytelep mellett.

NICOLIN - Timișoara -
(Centru).

str. Takarekpenztár 4.

== Articole de cofură specială. ==

Chignon, bucle,
impletături, turbane,
plete, transformării,
peruce, bandouri.

Specialității de par-
fumerie, garnituri
pentru curățitul mâ-
nilor, noutăți de
piepteni, orno și an-
trepozite pentru păr.

Mare depozit în ar-
ticole de toaletă, ape
de păr, pudră.

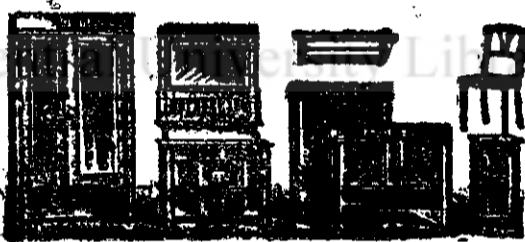
Primul salon pentru frizat, conservarea,
ondularea, spălarea, colorarea și curățirea
părului și a mânilor din Ungaria de sud.

Comande prin poștă se efectuează prompt. Preț
— — — curent gratis și franco. — — —

Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL

tâmplar de edificii și mobile
NAGYENYED, Rozsa-utca.
(Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificații. Are
în depozit aranjamente complete pentru
odăi, lucrate în atelierul propriu în cel
mai modern stil, dela cele mai ieftine până
la cele mai bune, după planuri proprii
sau la comandă. — Pentru lucrările mele
primesc garanția cea mai extremă. Mare
asortiment de mobile de alamă și fier,
deasemenea și fotolii.

„IANER” cremă neunsuroasă

Cel mai nou pro-
duct igienic pentru
curățirea și in-
frumusețarea feței. —
Înlătură petele gal-
bine, bubele prici-
nuite de infierbân-
țeli, sgrăbunțe și alte
necurătenii de piele.

Crema aceasta ziua
se poate folosi mult
mai cu succes.
1 teglă 1 coroană.

„Ianer” pudră. E non plus ultra pudră. Bună
baluri, saloane și de zilnic folo-
care acopere încrețurile și e cu totul nesticăcioasă.
culorile : roza, albă și cremă 1 cutie 1 coroană.

„Ianer” săpun 1 bucată 60 fileri.

„Ianer” pastă pentru dinți 1 doză, 1 cor.

„Ianer” apă pentru gură Bună pentru dinți
scorburoși și ge-
geii bureșoși, contra mirosului greu de gură. 1 sticlă
cor. 1-60; jumătate sticlă, 80 fileri.

„Ianer” esență pentru păr Excelență pentru
înălțurarea m-
treței și contra căderii părului 1 sticlă, 1 cor. 30 fileri.

„Ianer” pomadă pentru creșterea părului. 1
glă 2 coroane.

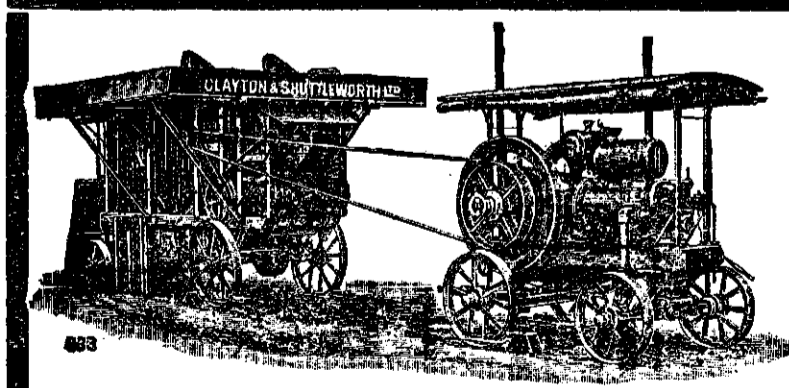
„Ianer” vâpseală pentru păr pentru a colora
negru, brunet
în blond părul sur și cărunt. Nereușita colorii e exchi-
La comande să se noteze că părul încăruntit în ce coloz-
să se vâpsească (negru brunet). Un carton 4 coroane.

„Ianer” apă care face părul blond
Pentru a vâpsi în timp scurt, în băi, auriu, părul blond
roșu, chiar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 cor.

Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 4
Pentru înconjurarea contrafacierilor numai „Preparat
lui Rudolf Ianer” leșite din farmacia sa ca valoare și
pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare” alui Rudolf
Ianer, Temesvár, Gyárvaros Fő-ut 70

MASINILE DESNODAT TRIFOI
CUMECANISM DE
CURĂȚIT SIMPLU ȘI DUPLU
LĂRGIMEA TOREI PANA LA 650 mm 1250 mm
MĂNARIL CUMASINĂ DE VAPORI, MOTOR ȘI VARTE
MASINA PRETURI EFICIENTE
BREVETAIA DITUNII PATA
UNTADE DVANTAGIOASE
UMBLATIT, DES CATALOG TRIMETE
NODAT ȘI CURĂȚIT LA DORINȚA
TRIFOI FIRMA GRATIS
Szűcs Ödön
BUDAPEST —
II, NAGYMEZŐ-UTCA 66.

Mare depozit
în CLUJ.
Inspekția ingine-
rului gratuit.

Agentura fabricii de mașini agricole:
Clayton & Suttleworth Ltd.
Motoare cu olei brut.
Tulumbe cu motor cu gaz.
Motoare cu benzină
Oleiuri de uns.

Anteprișă agricolă comercială ardeleană
Dr. Oliver Osztian & Comp.
Cluj (Koloșsvár), Ferenc József-ut Nr. 31.
Telegramadr: Coloniale Koloșsvár.
Telefon interurban No. 934.

Articole de specialitate.
Cereți prospecturi.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete!

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrofiate și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestel stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală — trebuie să fie cineva căruia oamenii să și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere necazurile lor secrete. Dar nu e în deajuns încă a destăinui aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

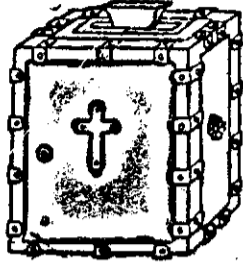
De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr-ului PALOCZ, medic de spital, specialist (Budapesta IV. Muzeum Körut 13, unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindecare, chiar și cazurile cele mai negleșite, ranele sifilice boalele de țeve, bășică, nervi și gira spinării, începuturile de confuzie a minții, urcările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, scăderea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare separată și esire separată. În ceea ce privește cura, deșertarea nu este piedică, căci dacă cineva, din orice cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci i-se va da deapuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înlătura numai marca de răsunet). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite Elektra. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. până la 5 ore p. m. (Duminea până la 12 ore a. m.) Tratament și cu serumul Ehrlich 606.

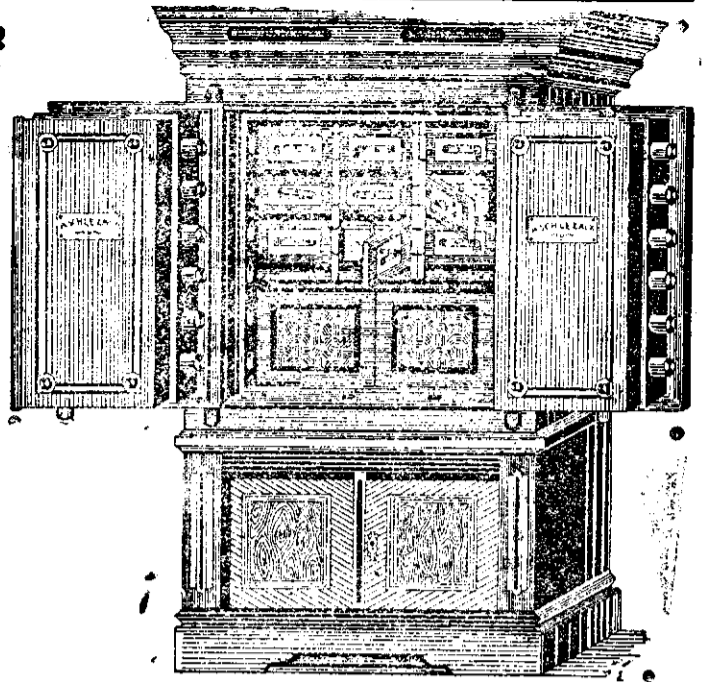
Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist în Budapesta, dela 1 Noemvre IV., Muzeum-körut 13.

A. SCHLEZACK fabrică de casse pentru bani și tresoare în Sibiu-Nagyszeben, Lederer-g. 2.

Fabrică casse cu sertare din scyllolith și asbest incombustibile, recunoscute de cele mai bune. Scutare și casse panțerate sigur din antogen și thermit, camere panțerate, casse pentru acte, casete, prese pentru copiat, lacăte de siguranță, etc.

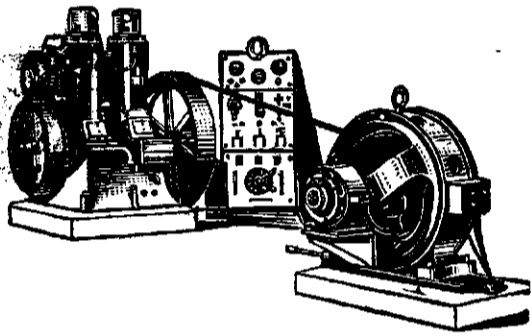

Referindu-vă la ziarul nostru vi-se trimite prețuri curente gratuit și porto fr. Fabricare din materialul cel mai bun.

UZINĂ ASORTATĂ CU INSTALAȚII ELECTRICE COMPLETE

Pentru mori, fabrici, ferme, etc.

Motoare de olei brut **SWIDERSKI**
Motoare de München ptu benzina, gaz și gaz condensat.
Mașini electrice M. S. W.
Pompe centrifugale și turbine.

Auspiciile inginerilor și preliminarele de spese le pune bucuros la dispoziție.

„ELEKTRA”

soc. pe acții pentru edificarea uzinelor electrice
Budapest, VI., Gyár-u. 11/L. Telefon 84—64.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpest în 1896.

Turnătoria de clopote. — Fabrica de scaune de fer pentru clopote, a lui ANTONIU NOVOTNY TIMIȘOARA - FABRIC.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lătura fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul în te cu deosebire în mai multe rânduri, eari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toate de metal. Proșuri-curante ilustrate gratis.

KLINGE ANTAL

pietar bisericesc și de icoane sfinte în Nagyvárad, Szent János-u. 11.

Pregătește gratis tot felul de planuri pentru iconostase și plafoane bisericesti.

Ține în depozit cruci mari pentru drumuri de țară și dulceie.

Nu mai sunt dureri de stomac!

KAKUKFU KESERU HASZNALATA

Medicament de casă patentat IARBA CUCULUI MARA după o folosință de câteva zile încetează să mai lipsa de apetit, vomarea, nervositatea de stomac, diarea și ori-ce durere de stomac. — Costul unei sticle mici 80 fill., sticla mare 2 cor. Szatmáryi Dániel, farmacist, Gödöllő. — Si vă păziți de imitații! Veritabile sunt numai când pe dop și pe acoperiș e patenta elix fumar. off.

SCULPTOR

și PIETRAR.

SZATMÁRI KŐIPARGYÁR

— HARKANYI EDE — sculptor și pietrar în — SZATMÁR-NÉMETI. —

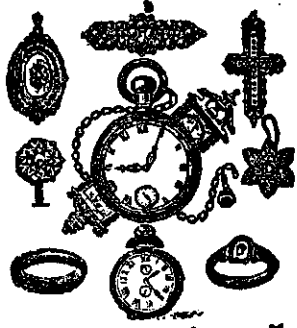
Lucrări: Sculptură și monumente, altare amvoane, grilaje, baziuri, statuele, rugi, cruci, pietre pentru mormint, etc. etc.

Clasa arhitectonică: Canouri, mauzolee, poduri, — — scări balustrade, pavagii ș. a. — —

Clasa de morărit. Pietre de moară franceze, rijniți — — pentru sămânță și sare, tocile etc. — —

Numai lucrări de gust și execuție specială, pe lângă — — prețurile cele mai convenabile. — —

Se fac gratuit desenhuri, rezervându-se dreptul de proprietate. — Vă rog să fiți atenți la firmă. —

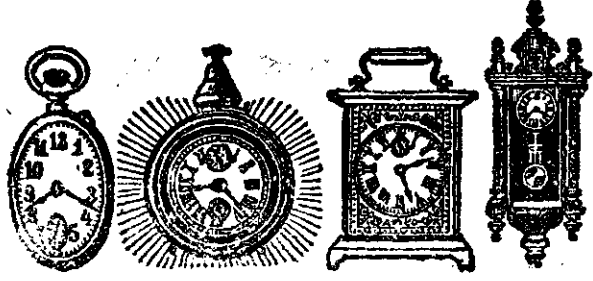

Carol G. Sadler ciasornicar
giuvaergiu
și optic la
Bestercze, Str. Spitalului 23.
(lângă „Hotelul Sahling“).
Mare magazin de:
ciasornice de buzunar
din aur argint și din nickel.

Oroloage de părete, deșteptătoare și cu pendul.

Articli de aur și argint.
Articlii optiei și
ochelari de
— Ratenow. —

Reparările a tot-felul
de articli în branșa
aceasta se efectuează
cu conștiințozitate și
cu prețuri moderate.

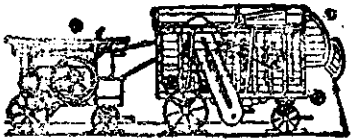

Renumita fabrică de automobile de motoare
THE CAMPBELL

— furnizează cele mai rezistent clădite —

motoare și locomobile de benzină,
olei brut,
gaz și
gaz condensat.

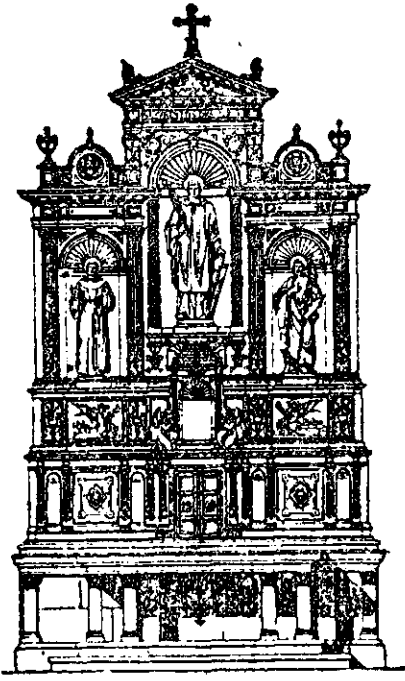
Cea mai sigură
mai ieftină și
regulată funcțio-
nare. — Prețuri

ieftine, condițiile
cele mai avan-
tajoase de plată.
Garanție deplină

Agentura generală:

Victor Korányi, Budapesta, VI.,
Str. Franz Liszt No. 9.
64. Telefon 64.

Szeifert János

sculptor,

Arad, Magyar-utca 29.

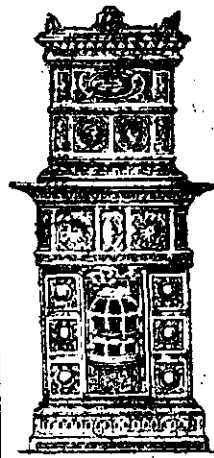
Pregătește totfelul de lucrări
din acest ram, ca *iconostase,*
amvoane, aranjamente pentru
biserici și salon, totfelul de
sculpturi pentru tâmplari. Re-
paraturi se efectuează prompt;
comandele din provincie se e-
xecută grabnic. — Pentru a-
casta solicit binevoitorul spri-
jin al publicului

Cu stimă: **Szeifert János.**

Cel mai mare depozit de cuptoare de olane

MICHAIL WAGNER

fabricant de cuptoare și olar,
Besztercze, Ungargasse 12

Recomandă cuptoare de olane, căminul
cuptoare pentru bucătării; fabricație proprie,
pelângă prețuri moderate, modele simple până
la cele mai complicate în culori variate și mo-
derne.

Totfelul de reparaturi și prefaceri se efectuează
cu prețuri convenabile.

Comandele pentru băi de vană și căptușirea
păreților se fac deasemenea din asortimentul
depozitului.

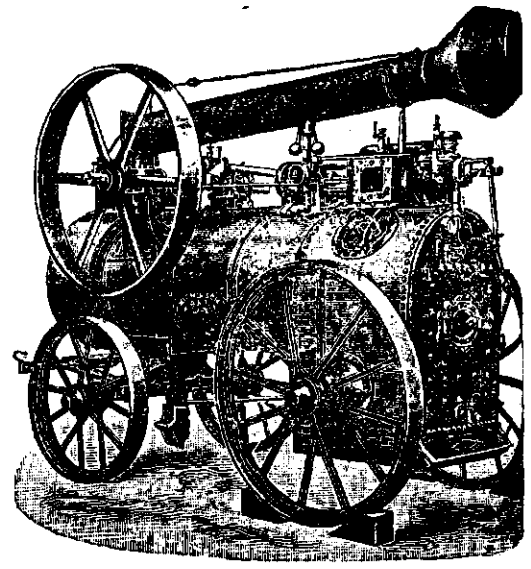
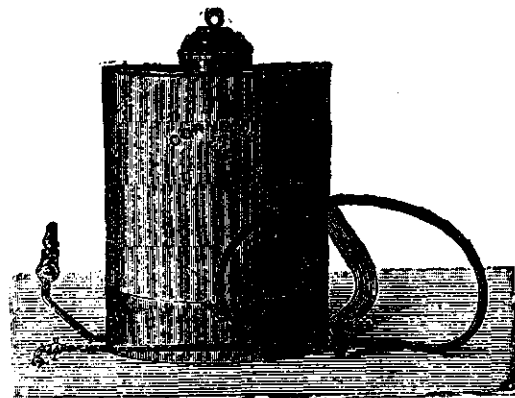
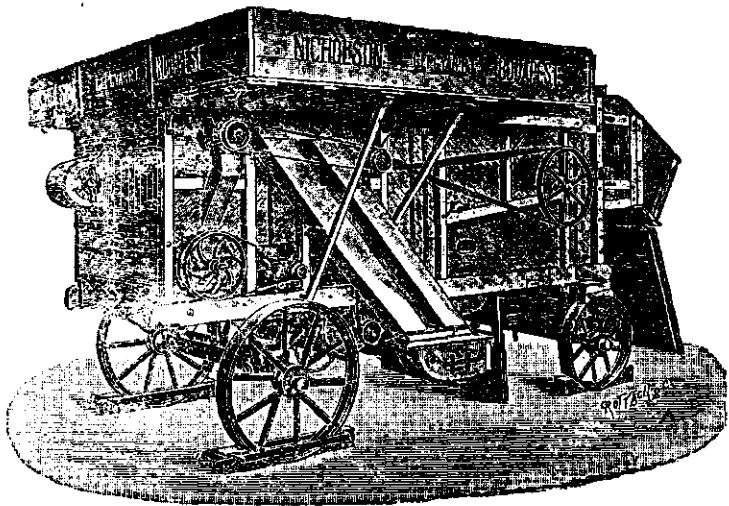
Frații Burza

Nr. telefonului 601.

Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

Arad, Piața Boros Béni-tér 1. Casa proprie

Recomandă magazinul lor bogat asortat de **ferării, arme și mașini agricole**
cu prețurile cele mai moderate și cu platire în rate.

Cu garnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucuros, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și facerea
tractului mergem la fața locului pe speșele noastre. Mare asortiment de osii Steier și originale Winter. — Catalog trimitem grat

Dacă voști să cumpărați mezeluri și șuncă — din loc curat și pregătite gustos —

Să vă adresați :

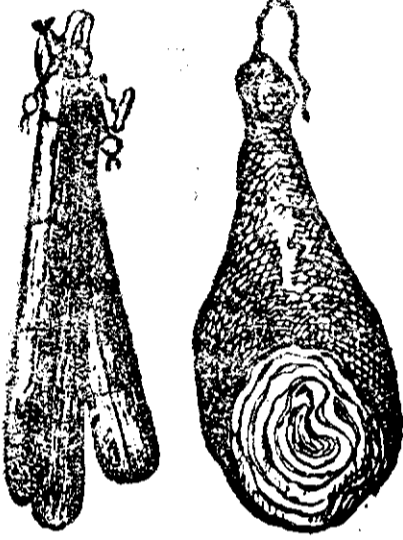
către fabrica de măcelărie și cărnărie cu putere electrică (fond. în a. 1879) a lui

LÁSZLÓCZKY TESTVÉREK

CLUJ—KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 23. (Iparospalota)

unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri :

Pariser — — —	Cârnaț-șuncă — — —	Galantia de mai — — —
Cr. nolin — — —	Rollui șuncă — — —	Masaic — — —
Extra — — —	Rusesc — — —	Picior umplut — — —
Caș de carne — — —	Rollat rusesc — — —	Mortadella — — —
Caș cu mă eș — — —	Paranen — — —	Gottha — — —
Cârnați p. vâsători — — —	Măieș rece — — —	Mensel — — —
Cârnați cu sl. p. vânăt — — —	Caș rece de măieș — — —	Caș de limbă — — —
Salamă de vavă — — —	Pastete de mai — — —	Sângerete cu slăină — — —
Pastete de sânge — — —	Rollui de pept — — —	Limbă umplută — — —
Caș de porc I — — —	cu felurite umflături ș.a. — — —	Rollui de carne — — —
Caș de porc II — — —	cu sânge, mai, limbă. — — —	Galantiu de vițel — — —
Cași de urșchi — — —	Tortă de carne — — —	Pastete de ciuperă — — —
Cartaboș negru — — —	Craovean — — —	Pastete de mai de găscă — — —

Comandele, atât cele din provincia cât și cele din loc, se execută prompt și în calitate neexceptionabilă,

Recomandăm prepararea propriei, precum și șunce de Cașovia și Praga, carne fină, slănină albă, afumată, ardeată, fiartă și pentru unsoare și unsoare proaspătă de porc

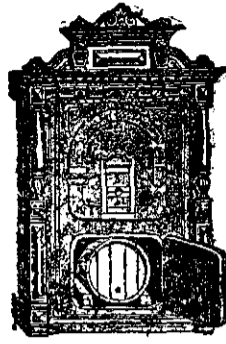
Cărnuri proaspete, ș. a. carne de vită, de vițel mare și sugător zilnic carne de porc și de miel dimineața dela orele 6—1 și d. a. dela 3—8^{1/2}.

STILLER JOZSEF

fabrică de dulapuri gheață de brevetate.

Fabrica și biroul: Budapesta, VII., Nagydófa-u. 22 (colțul Weselényi) Telefon 12—83. Telefon 12—83.

Recomandă dulapuri de gheață scufite prin lege, cea mai bună construcție pentru răcirea berei, apei, untului, cărnii pentru trebuințe gospodărești, mașini și rezervoare de înghețată, instalații pentru bolte și cele mai noi condatoare. CATALOG ilustrat despre articolele anunțate mai sus și despre răcitoarele pentru carne și bucate, recitoare cu aer condensat pentru bere, la cerere se trimite gratuit și porto franco.

Unicul proprietar :

STILLER JÓZSEF,

Budapesta, VII, Nagydófa-utca 22 și 25. Dela 1 August începând în Kazinczi-utca 6/B.

Pentru a preveni eventuale greșeli, atrag atenția on. clienți, că fabrica mea de dulapuri de gheață, există de 36 de ani și să nu fie confundată cu alte fabrici de aceasta branșă, dar de dată mai nouă. Cu stimă: Stiller József.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa

sculptori și măestrii pletrari.

Atelierul central al magazinei: Cluj—Kolozsvar, Dézsma-u. 21.

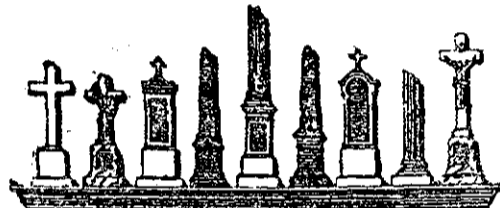
Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central :

Sibiu—Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

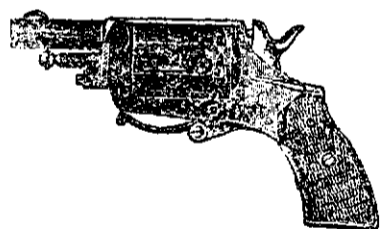
Filiale:

Déva și Nagyvárad.

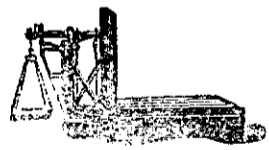
A. SZÁNTÓ

armurar, optician și fabricant de cumpene Besztercze, Strada Spitalului

Pregătește totfelul de arme, pistoale, revolve, apoi cumpene deci- și centimale după ultimul sistem de legalizare pelângă prețuri ieftine și execuție plăcută.

Primește deasemenea repararea, pre lângă garanție și prețuri ieftine, a mașinelor de cusut- și de scris, a bicicletelor și cumpenelor.

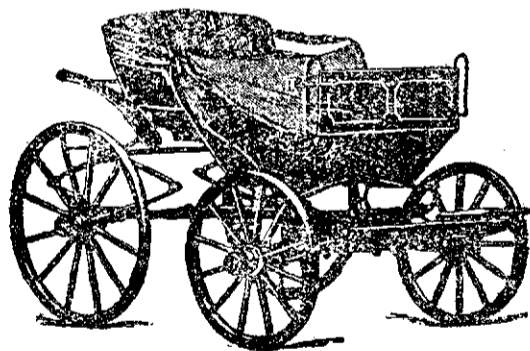

Țin în depozit totfelul de arme, revolve, cumpene, greutăți ș. a. de permanență.

MAJOROS JÓZSEF

fabricant de trăsuri

Lugoș, Str. Andrei Nr. 5.

Magazin permanent de trăsuri noi și — prefăcute. —

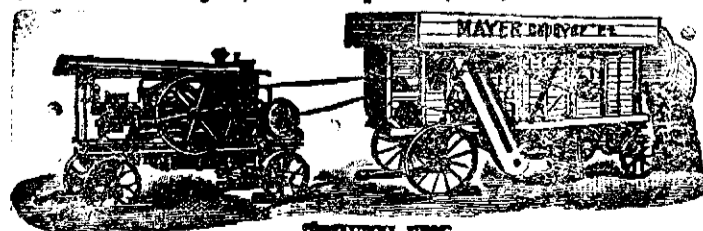
Reparaturi și ori-ce lucrări din ramul acesta se efectuează repede și prompt.

Lucru bun, serviciu solid și conștiințios

Motor cu benzină.

Garnituri pentru îmblătit.

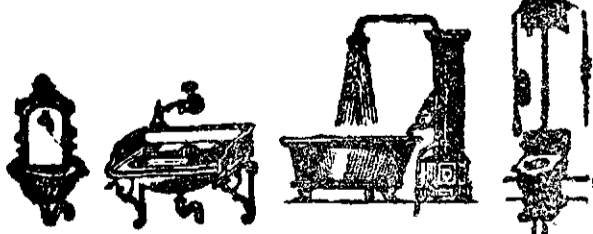
Înainte de a căpăta garnituri pentru îmblătit cereți în interesul propriu al D-Voastre, catalog de prețuri dela Fabrica de mașini MAYER soc. acț. în Szombathely și Budapesta, V., Vácikörut 61.

De 60 de ani executăm garnituri pt. îmblătit. Multe scrisori de recunoștință din toată țara.

Motor cu benzină.

Apa-ducte.

Cei ce doresc apă ducte ieftine să se adreseze la antepriza lui **Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. I.** cunoscut atât în Budapesta cum și întregă țara. Telefon Nr. 779.

Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de apă ducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casării și școli. — Specialist în sondaj. — Primește pe lângă condiții avantajoase ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit. Se angajează pe anul întreg pentru ținerea în bună rînduială a caselor și pentru repararea bazinului closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor — noul care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanță de 3 ani. —

Motor cu benzină.

Motor cu benzină.

Inginer

Eugen Tilea

birou tehnic

București, Calea Victoriei No 27.

EXECUTĂ:

Proiectarea și construirea de vile,
școli și ori-ce alte clădiri în stil
românesc și modern.

Construirea în beton armat.

Alimentări cu apă și canalizări de
orașe etc.

Construcțiuni de magazini de
cereale ș. a.

Localitățile balneare — Felix.

Pentru cura de vară și iarnă, lângă Oradea-Mare.

Deschise întreg anul. Cel mai bogat izvor cald în sulf, la temp.
de 49 grade C. și cu o cantitate zilnică de 17 milioane litri.

Contra bolilor de reumatism, podagră și ischias,
contra asudării și contra boalalelor femeiești. —

În 1909 au fost vindecați 9200 bolnavi. Localitățile balneare
din Felix, cele mai eficace dintre toate stațiunile de acelaș fel.

Băi de vană, și nisip etc., 250 camere, loc de întâlnire, sală de pian și
lectură, restaurante excelente, taraf de țigani, Duminica muzică militară,
joc de tenis, promenăzi frumoase, parc de 400 de holde cu plantație
minunată de brazi: 16 trenuri de persoane circulă zilnic dela 1 Maiu r.

Oficiu poatel, telegrafic și telefonic. Taxă de cură și p. muzică
nu este. Prospekte trimite direcțiunea. (Felix — gyogyfürdő).

= Atelierul de fotografariat a lui =

Csizhegyi Sándor

Cluj-Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.

(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase foto-
grafii, deasemenea acvarele, picturi în olei,
specialități în pânze ori mătase, cari prin spă-
lare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă
n'o confundați, Cluj-Kolozsvár, Piața Mátyás
király-tér No 26, lângă farmacia lui Hintz. —
Referindu-vă la acest ziar veți avea favor în prețuri.

Să ne credeți

că este în interesul D-tre,
dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt“

Cu coasa „Koronagyémánt“

bătută odată se poate cosi zina întreagă și deoară e făcută din oțel-dia-
mant, coase rele sau moi nu se găsește în ele. Pentru trănicia fiecărei
bucăți garantăm.

Prețul: 1 buc. 75 80 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc.
Com. 1-90 2- 2-20 2-40 2-60 cor. una se dă rabat. —

Com. se pot face prin trim. banilor înainte sau pe lângă rambursă la
Lerneyel Testvérek magazin de coase
Kaposvár, Fő-utca 22 T. „Koronagyémánt“

**Mobile de fer și aramă
împletituri și garduri
de sirmă**

Cataloage pentru mobile de fier și
aramă se trimit gratuit și p. franco.

furnisează mai ieftin fabrica lui

Hoffmann & Hicker

Budapesta, VII., Holló-utca No 3. Cataloage de împletituri și gar-
duri de sirmă trimitte gratuit.

Cel mai ieftin loc de cumpărat

mobiliere p. cafenele, hoteluri și spitale.

Magazie de articli pentru biserici și preoți.

GEORGE JANGOVICI

ARAD,

Forray-utca Nrul 2.

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit

noutățile de primăvară

Postavuri de reve-
renzi, brîuri preo-
tești, roșii, vânate și
:: negre. ::

în stofe, mătăsuri, delainuri, zetyruri,
eretoane, batisturi și multe alte articole
cari nu se pot toate însira. ☺ ☺

Cea mai bogată ma-
gazie în articli pen-
tru sfintele biserici
: și preoți :

Ciorapi împletii în temniță.